

ROMANOS

Saludo

1 ¹Núa Pablo, Jesucristo yàasu wenàiwicaca núa, nutànàacué pirí cuyàluta. Dios imáidacaté núa, yàasu apóstolcaténá núa, ibànùacaténá núa nuíbaidáanápíná abéerita Dios irípiná. Dios imáidaca núa nucàlidacaténá itàacái cayábéeri áibanái irí, yái tàacáisi ímérica Jesucristo iwasàaca wenàiwica Dios yàasu yùuwichàacáisi ícha.

²Bàaluité Dios icàlidacaté wenàiwicanái iríni, yái tàacáisi cayábéerica. Yáté Dios imàacaca yàasu profetanái itànàaca inùmalìcuíseni, yái tàacáisica. ³⁻⁴Yácata tàacáisi icàlidéerica walí Dios Iri ìwali, ípidenéeri Jesucristo, yái Wáiwacalica. Abéeri rey David itaquérinámicani, yái Wáiwacalica, imusuéricaté iicá èeri càide iyúwa wenàiwica. Quéwa éwita wenàiwicacáanítani, càicáaníta idènàaca íiwitáisewa mabáyawanéeri càide iyúwa Dios iyáaná. Idécanáamité Wáiwacali yéetácawa, néese imichàacatéwa yéetácáisi ícha. Càité Dios yásáidaca Dios Iiricani, yái Wáiwacali Jesucristo cachàiníirica íiwitáise.

⁵Jesucristo yéetácatéwa nuíchawalíná, íná Dios idéca imànica nulí cayábéeri manuísíwata mawèníiri iyú ibànùanápíná núa iyúwa yàasu apóstol nucàlidacaténá tàacáisi inùmalìcuíse. Càité Dios imànica yéewanápíná iyaca wenàiwicanái macái cáli imanùbaca yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái, imàníiyéica nacái càide iyúwa ichùullianá nía. ⁶⁻⁷Píatacué nacái, peebáidacuéca Jesucristo itàacái, píacué iyéeyéica Roma iyacàlená iricu. Iná nutànàacué pirí cuyàluta. Cáininácué Dios iicáca pía, idéca nacái imáidacuéca pía yéewacaténácué Jesucristo yàasu wenàiwicaca pía. Nusutácué Wáaniri Dios ícha pirípinácué, Wáiwacali Jesucristo nacái namàníinápínácué pirí cayábéeri manuísíwata, mawèníiri iyú, namàacáanápínácué nacái pìyaca matuíbanáita.

Pablo quiere visitar Roma

⁸Quéechacáwa nuwàwa nùaca Dios irí cayábéeri pìwalicué Jesucristo fipidená ìwali, peebáidacáinácué Wáiwacali itàacái. Nùaca Dios irí cayábéeri pìwalicué canánama nuémìacáiná wenàiwica nacàlidacué piináwaná ìwali macái cáli imanùbaca, náimaca peebáidacuéca Jesucristo itàacái. ⁹Nuífabida Dios irípiná macái nuchàini iyúwa nucàlidáanápiná yái cayábéeri tàacáisica Dios Iiri iináwaná ìwali. Dios yáalíacawa nusutáca íicha pirípinácué mamáalàacata. ¹⁰Nusutáca Dios íicha mamáalàacata imàacáanápinácué nupáchiaca pía átata bàaluitécáiná nuwàwacaté nupáchiacuéca pía àta siùca nacáide. ¹¹Nuwàwacáiná nuicácuéca pía nuéwáidacaténácué pía iyúwa Espíritu Santo yéewáidáaná núa peebáidacaténácué mamáalàacata tàì íiméeri iyú cachàiníwanái. ¹²Yái nuchàiniadapinácué piwàwa Dios itàacái iyú, càita nacáicué pichàiniadapiná nuwàwa Dios itàacái iyú, yái peebáidéericuéca, nuebáidéerica nacái.

¹³Píacué nuénánáica, nuwàwacué píalíacawa abéeri wawàsi: Madécaná yàawiría nuwàwacaté nùaca nuicácuéca pía, quéwaté càmitàacá nude núalimá. Nuwàwatécué nùacawa píatalé nuéwáidacaténácué pía Dios itàacái iyú yéewanápiná mamáalàacata áibanái wàlisàna neebáidaca pèewi càide iyúwaté áibanái yeebáidáaná áiba cáli íinata nucàlidacaalíté nalí Dios itàacái. ¹⁴Nudèniaca manuíri numawènìacálewa Dios yáapicha, Dios imànicáiná nulí cayábéeri manuísíwata. Iwàwacutá nuéwáidaca cáimiétacanéeeyéi wenàiwica, nía nacái càmíiyéica cáimiétacaná, nía nacái cáalíacáiyéica, nía nacái càmíiyéica cáalíacái. ¹⁵Iná máinicué nuwàwaca nuéwáidaca pía nacái ìwali yái tàacáisi cayábéerica, píacué iyéeyéica Roma iyacàlená írìcu.

El poder del evangelio

¹⁶Càmita báì nucàlidaca yái tàacáisi cayábéerica, Dios ichàini manuírìcáináni, yáaliméerica iwasàaca wenàiwica Dios yàasu yùuwichàacáisi íicha, macáita cawinácaalí yeebáidéeyéica itàacái. Wáalíacawa judíonái irípinéericani yái tàacáisica, Dios yàasu wenàiwicacáinaté nía quéechatécáwa. Quéwa siùca càmíiyéi judío nacái neebáidaca Dios itàacái. ¹⁷Yái tàacáisi yáasáidaca walí cainácaalí iyú mabáyawanáca Dios iicáca wía. Ewita cabáyawanácáaníta wía, càicáaníta mabáyawanáca Dios iicáca wía weebáidacaalí Dios. Càitè nacái áiba profeta itànàacaté tàacáisi Dios inùmaliçuíse. Yáté íimaca:

“Cawinácaalí wenàiwica Dios iiquéerica mabáyawanéeri iyú ìwalíise yáí yeebáidáanáca Dios, yácata ìyéeripiná càiripináta càníri imáalàawa Dios yáapicha”, ímacaté yáí profetaca.

La culpa de la humanidad

¹⁸Quéwa wáalíacawa Dios, yáí ìyéerica chènuniré, yùuwichàidapiná manuísíwata macáita wenàiwica càníiyéica yàa icàaluíná, imàníiyéica nacáí báawéeri áibanái irí. Níái wenàiwicaca imàníiyéica íbáyawanáwa, nadéca nawènúadaca náíwítáisewa báisíiri tàacáisi íicha, càmicáiná nawàwa neebáidacani. ¹⁹Nadéca náalíacawa cayába Dios ííwítáise ìwali Dios yáasáidacáinaté nalíni, càinácaalí ííwítáise ìyaca. ²⁰Ewita càmicáanáta yéewa wenàiwica íicáca Dios, càicáanáta yéewa náalíacawa Dios ííwítáise ìwali, ìwalíise macáita yáí Dios imànicáléca cháí èeri írìcu. Bàaluité èeri Dios idàbacatáiseté macáita àta siùca nacáide, èeri mìnanáí idéca íicáca amaléeri iyúni yáí Dios imànicáléca, íná canáca yéewaná báawéeyéi wenàiwica íimaca càmitasa náalíawa cachàinírìca Dios càiripináta. ²¹Ewitaté náalíacáanáta Dios ííwítáise ìwali, càicáanáta càmitaté nàa icàaluíná, yáí Dios cachàinírìca. Càmitaté nacáí nàa irí cayábéeri. Néeseté nadàbacaté nánáidacawa máíwítáiseeri iyú meedá, báawéeri nacáí, namàacacáiná nawàwawa canéeri iwèni wawàsi ìwali, yá catéeyéica ííwítáise nía, càníiyéica yéewa yáalíacawa Dios ìwali. ²²Náimacaté cáalíacáiyéicasa nía, quéwa máíwítáiseeyéica nía meedá. ²³Càmitaté nawàwa nàaca Dios icàaluíná, yáí cachàinírìca ííwítáise, icànéeri mèlumèluírì iyú icamaláná írìcuwa, càníirica yéetáwa. Nàacáita meedá nàasu cuwáináí yéenáíwaná icàaluínáwa, wenàiwica yéetéeripináwa yéenáíwanáca, cuìpiranáí nacáí, cuwèsináí nacáí, àapináí nacáí. Càité nàaca cuwáináí icàaluíná Dios íicha.

²⁴Iná Dios idéca iwènúacawa náicha, yá imàacaca nàyaca càì nabáyawaná yáapichawa máinícáiná nawàwa namànica wawàsi càníirica Dios íbatàa wenàiwica imànica. Yá nadéca namànica náapichawáaca máiní báawéeri iyú. ²⁵Dios idéca iwènúacawa náicha càmicáiná nawàwa náalíacawa báisíiri Dios ìwali. Nadéca nàaca nacàaluíná, níara wawàsi Dios idàbéeyéicaté. Càmita nàa Dios icàaluíná, yáí báisíiri Cadàbacáirica, éwita iwàwacutácáanáta wàaca irí cayábéeri càiripináta. Báisíta, amén.

²⁶Iná Dios idéca iwènúacawa náicha, yá imàacaca nàyaca nabáyawaná yáapichawa máinícáiná nawàwa namànica wawàsi nainá iyúwa, yáí

wawàsi càmiírìca Dios ibatàa wenàiwica imànica. Inaná càmita quirínama naimá asianái yáapicha, néese naimáca inaná yáapicha meedá. ²⁷Càité nacái asianái càmita quirínama naimáca inaná yáapicha. Yáté máini nawàwaca naimáca asianái yáapicha meedá. Yá asianái naimáca nanacáiri yáapichawa, namànica máini báawéeri iyú náapichawáaca. Nadéca naméeràacawa namànicaténá càiri báawéeri, íná Dios yùuwichàidaca nainá manuísíwata.

²⁸Càmicáinaté nawàwa naicáca Dios cáimiétaquéri iyú, íná Dios idéca iwènúacawa náicha, yá imàacaca nàyaca nabáyawaná yáapichawa máinicáiná nawàwa náináidacawa casaquèri iyú, canéeri iwèni wawàsi ìwali nacái. Càita namànica wawàsi càmiírìca cayába wenàiwica imàníná. ²⁹Máini namànica macái báawéeri íwitàaná. Máini namànica báawéeri áibanái irí. Máini nawàwa needáca nalíwa madécaná cawèníri. Máini náináidacawa mamáalàacata càinápinácaalí náalimá namànica báawéeri áibanái irí. Báawaca naicáca áiba wenàiwica idènièrica cawèníri wawàsica náicha. Nanúaca wenàiwica. Nacúisáyacaca nacáíwa. Nachiwáidaca nacái áibanái. Nacàlidaca báawéeri tàacáisi áibanái ìwali ibàacanéeri iyú náicha. ³⁰Natàanica báawéeri iyú áibanái ìwali. Nàuwideca namànica Dios. Càmita nàa áibanái ímíétacaná. Cachàiníyéi iicáca yáawawa áibanái íicha. Canùmaséeca nacái nía. Náináidacawa mamáalàacata namànicaténá áiba íwitàaná báawéerica wàlisà. Càmita neebáida nasèená itàacáíwa. ³¹Càmita náalíawa Dios ìwali, canásíwata. Càmita namàni càide iyúwa náimáaná. Càmita cáininá naicáca néenánáíwa. Càmita nawàwa namàacaca nawàwawa áibanái ibáyawaná íicha. Càmita catúulécana naicáca áibanái. ³²Níái báawéeyéica náalíacawa amaléeri iyú Dios idéca ímaca iwàwacutáaná néetácawa nabáyawaná ichùulliacawa, cawinácaalí wenàiwica imàníyéica càiri báawéeri. Quéwa namànica nabáyawanáwa mamáalàacata. Casímáica nacái naicáca áibanái imànica càiri báawéeri iyúwa namàníná.

Dios juzga conforme a la verdad

2 ¹Iná cabáyawanáca pía nacái, judíocaalí pía, càmicaalí nacái, càmiírìcaalí judío pía. Pidéca cabáyawanáca piicáca áibanái íwitàise. Pidéca picàlidaca nacái iwàwacutáanása Dios yùuwichàidaca nía nabáyawaná ìwalísewa. Pidéca càì píimaca áibanái ìwali, íná pidéca càì píimaca pìwaliwata nacái pimànicáiná pibáyawanáwa càide iyúwata nacái namàníná. Iná cabáyawanáca pía nacái. ²Quéwa wáalíacawa

Dios icàlidaca wenàiwica iináwaná ìwali machacàníiri iyú, báisiiri iyú nacái. Iná Dios ímacaalí cabáyawanáca wenàiwicanái, iwàwacutáaná nacái nàuwichàacawa nabáyawaná ichùuliacawa, yá wáalífacawa Dios idéca icàlidacani báisiiri iyú. ³Néese pía, pidéca cabáyawanáca piicáca áibanái, quéwa pidéca pimànica càide iyúwa namàníná, íná càmìta píalimá piwasàaca píawawa Dios yàasu yùuwichàacáisi ícha. ⁴Máiní cayábéeri Dios íiwitáise, iwàwéeri imànica cayábéeri wenàiwicanái írì mamáalàacata. Càmíiri yùuwichàida wenàiwica caqualéta namànicaalí nabáyawanáwa néese icùaca nawènúadacaténá náiwitáisewa nabáyawaná íchawa. Càì Dios iicáca pipualé iwàwacáiná iwènúadaca píiwitáise báawéeri ícha. Quéwa caná iwèni piicáca yái cayábéerica Dios imànírìca píri. ⁵Càmìta piwàwa Dios imànica píri cayábéeri, càmìta nacái piwàwa piwènúadaca píiwitáisewa Dios írípiná, pimàacacaténá píichawa yái báawéerica pimànírìca. Iná pìwacáida píyaca píriwa piùwichàanápínáwa áibaalípiná Dios yùuwichàidacaalípiná báawéeyéi wenàiwica èeri imáalàacaalípináwa. Néenialípiná Dios yéemiaca macái wenàiwica imanùbaca iináwaná ìwali icàlidacaténá càinácaalípiná iwàwacutáaná nàuwichàacawa nabáyawaná ichùuliacawa. ⁶Yásí Dios yàaca macái wenàiwica imanùbaca iwèni, ìwalíise yái namànírìca cháì èeri írìcu. ⁷Abénaméeyéi nadéca namànica cayábéeri mamáalàacata máinicáiná nawàwa nàyaca càiripínáta, cáimiétacanéeri iyú chènuniré Dios yáapìcha, nàyacaténá Dios icamaláná mèlumèluíri írìcu. Dios imàacapíná nadèniaca yáapìcha nacáucawa càmíiri imáalàawa. ⁸Quéwa áibanái càmìta nawàwa Dios icùaca nía, càmíiyéi nacái yeebáida báisiiri tàacáisi, néese neebáida meedá iyúwa náiwitáise báawéeri ichùulianá nía. Dios yùuwichàidapíná nía manuísíwata báawacáiná iicáca náiwitáise. ⁹Nàuwichàapínacawa manuísíwata, máinípiná achúmaca nawàwa nacái, macáita níái wenàiwicaca imàníiyéica ibáyawanáwa. Macáita wáalífacawa Dios yùuwichàidáanápíná judíonái, quéwa càmìta yùuwichàida abéta nía, néese yùuwichàidapíná càmíiyéi judío nacái. ¹⁰Quéwa macáita cawinácaalí wenàiwica imàníiyéica cayábéeri, Dios imàacapíná nàyaca yáapìcha chènuniré icamaláná mèlumèluíri írìcu, cáimiétaquéeri iyú, matuíbanáiri iyú nacái càiripínáta. Macáita wáalífacawa càipíná Dios imànica judíonái írì, quéwa càmìta abéta judíonái írì, néese càmíiyéi judío írì nacái.

¹¹Dios yàapíná macái wenàiwicanái iwèni machacàníiri iyú càmìcáiná Dios iicá áiba wenàiwica íiwitáaná iyúwa cayábéeri áibanái ícha. ¹²Iná macáita imàníiyéica ibáyawanáwa càmíiyéica yáalíawa Dios

itàacái ìwali profeta Moisés itànèericaté, néetápinácawa méetàuculé Dios ícha càiripináta nabáyawaná ichùuliacawa, namànírica méetàuculé Dios itàacái ícha. Nía nacái imàníyéica ibáyawanáwa éwita náalíacáaníta Dios itàacái ìwali profeta Moisés itànèericaté, Dios yùuwichàidapiná nía càide iyúwa itàacái ímáaná. ¹³Càmíta mabáyawaná Dios iicá wenàiwica néemìacaalícáita meedá itàacái. Néese mabáyawanáca Dios iicáca cawinácaalí imàníyéica càide iyúwa itàacái ichùulianá nía. ¹⁴Quéwa áibaalí abénaméeyéi càmíiyéi judío, éwita càmíicáaníta náalíawa Dios itàacái ìwali profeta Moisés itànèericaté, càicáaníta áibaalí namànica cayábéeri wawàsi càide iyúwa Dios itàacái ichùulianá wía, áibaalícáiná nawàwa namànica cà. Namànicaalí cayábéeri, yá náiwitáise iyaca nalí càiride iyúwa tàacáisi ichùulìerica namànica cayábéeri. ¹⁵Namànicaalí cayábéeri, yá náasáidaca náalíacawa nawàwalícuísewa Dios iwàwaca wamànica cayábéeri. Náalíacáiná cayábéeri ìwali báawéeri íchaná, íná náasáidaca náalíacawa càinácaalí Dios iwàwáaná wamànica. Náalíapínacawa nawàwalícuísewa nadéca namànica cayábéeri, càmicaalí nacái nadéca namànica nabáyawanáwa. ¹⁶Càipiná náalíacawa èeri imáalàacaalípináwa, càide iyúwa nucàlidáanacué pirí Dios itàacái cayábéeri; Dios imàacapiná Jesucristo yéemíaca macái báawéeyéi iináwaná ìwali yùuwichàidacaténá nía nabáyawaná ìwalíse, yái báawéerica namànírica ibàacanéri iyú.

Los judíos y la ley de Moisés

¹⁷Picàlidaca piacawa piináwanáwa judíoca pía. Píimaca nacái cayábacasa Dios iicáca pía pidèniacáiná Dios itàacái profeta Moisés itànèericaté. Cáimacáica piicáca piawawa áibanái ícha nacái píalíacáináwa báisfiri Dios ìwali, piacáiná nacái icàaluíniná. ¹⁸Picàlidaca piacawa píalíánásawa càinácaalí Dios iwàwáaná pimànica. Picàlidaca nacái piináwanáwa, Dios itàacái idéca yéewáidaca pía, píalíacaténáwa cayábéeri ìwali báawéeri íchaná. ¹⁹⁻²⁰Pidéca manuíca píináidaca piwàwawa pìwaliwa píalimácáinása péewáidaca wenàiwica càmíiyéica yáalíawa Dios ìwali, càide iyúwa watécaalí matuíri icáapi ìwali. Càita nacái píináidacawa píalimáaná amaláca pimànica áibanái íiwitáise, iyéeyéica càide iyúwa náiwitáise catéeri ichùulianá nía namànicáiná nabáyawanáwa. Càita píináidacawa pidèniacáiná Dios itàacái profeta Moisés itànèericaté, yái báisfiri tàacáisi imàaquéerica cáalíacáica nía cawinácaalí wenàiwica yeebáidéeyéicani. ²¹Pía, yéewáidéerica áibanái,

¿cáná càmita péewáida píawawa? Pidéca pialàaca áibanái ipíchaná nayeedù. Néeni pía, ¿cáná piyéedù? ²²Pidéca pialàaca áibanái ipíchaná naimáca áiba yáapicha càmíichúaca náinusíwa, càmíirica nacái nanìrisíwa. Néeni pía, ¿cáná pimàni càì? Pidéca picàlidaca báawacasa piicáca ídolonái, níara cuwáinái yéenáiwanáca, néese, ¿cáná piwàlùawa ídolo yàasu templo irìculé, wenàiwica isutácàalu nàasu cuwáinái íchawa? Báawéeriquéi piwàlùanácawa néré piyéedùacaténá nàasu cawèníiri. ²³Máiní cáimacáica piicáca píawawa áibanái ícha pidèniacáiná Dios itàacái profeta Moisés itànèricaté, quéwa pidéca píasáidaca caná iwèni piicáca Dios càmíicáiná pimàni càide iyúwa itàacái ímáaná. ²⁴Càité nacái áiba profeta icàlidacaté Dios itàacái machacàníiri iyú israelitanái irí. Iimacaté nalí: “Níara càmíiyéica israelita naicácáinácué pimànica pibáyawanáwa, íná máiní nataánica báawéeri iyú Picuèrinácué Dios ìwali pibáyawaná ìwalíse, píacué israelitaca”, íimacaté yái profetaca.

²⁵Báísíta, áibacaalí judío yeebáida cayába Dios itàacái profeta Moisés itànèricaté, yá cayábaca Dios iicáca íiwitáise náicha níara càmíiyéica judío cabáyawanéeyéica. Quéwa càmicaalí judío imàni càide iyúwa Dios itàacái ímáaná, néese éwita judíocáanítani, càicáaníta báawaca Dios iicáca íiwitáise càide iyúwa cabáyawanéeri càmíiri judíocaalítani. ²⁶Néese, áibacaalí càmíiri judío imàni càide iyúwa Dios itàacái ímáaná, yá cayábaca Dios iicáca íiwitáise càide iyúwa judíocaalítani, éwita càmíicáaníta judíoni. ²⁷Cawinácaalí càmíirica judío yeebáida Dios itàacái, profeta Moisés itànèricaté, yá éwita càmíicáaníta judíoni, càicáaníta cayábaca Dios iicáca íiwitáise judíonái ícha càmíiyéica imàni càide iyúwa Dios itàacái ímáaná, éwita nadèniacáaníta Dios itàacái. ²⁸Càmita Dios iicá wenàiwica càide iyúwa yàasunáíwa ìwalíse meedá yái nadèniánaca nasèenáiwa judíonái, nadèniáná nacái judíonái iicacánáwa ínatabàawa meedá. ²⁹Néese Dios iicáca iyúwa yàasunáíwa cawinácaalí wenàiwica yeebáidéeyéica Dios itàacái báisíiri iyú. Canéeri iwèni meedáni judíonái namànicaalí circuncisión càide iyúwa Dios itàacái ichùulianá judíonái imànica, càmicaalí nawènúada náiwitáisewa Dios irípiná báisíiri iyú. Cawinácaalí wenàiwica yeebáidéeyéica Dios itàacái báisíiri iyú, yásí Dios iicáca nía iyúwa yàasunáíwa, éwita càmíicáaníta judío nía.

3 ¹Iná cawàwanáta áiba iwàwa isutáca yeemíawa núa: “¿Càinásica cayábéeri wawàsi judíonái idènla áibanái wenàiwica ícha? ¿Dios imànicatésica cayábéeri cachàiníwanái judíonái irí imàníiyéica

circuncisión càide iyúwa Dios ichùulianá judíonái imànica?” càì áibanái iwàwa isutáca yéemiawa núa cawàwanáta. ²Báisíta, Dios idéca imànica madécaná cayábanaméeri wawàsi judíonái irí. Yái wawàsi cayábéeri náicha canánama, yácata Dios itàacái Dios imàaquéricaté quéechatécáwa judíonái irí. ³Wáalíacawa abénaméeyéi judío nadéca nawènúadaca náiwitáisewa Dios íicha. Quéwaté Dios càmfíri imáalàida yái wawàsica imànífiricaté nàawirináimi yáapicha bàaluité. ⁴¡Càmírita! Dios càmfíri itàaní chìwái iyúwa. Ewitasica cachìwacaalí macái wenàiwicatá, càicáaníta Dios imànipiná càiripináta báisíiri iyútáni, càide iyúwa íimáaná. Càité nacái áiba profeta itànàaca tàacáisi Dios inùmaliçuise, yá íimaca:

“Pía Dios, áibanái náimaca càmitasa báisí pitàacái, quéwa píasáidapiná macái wenàiwicanái irí báisíricani yái pitàacáica pimànicaalípiná macáita machacàníri iyú càide iyúwaté píimáaná”,

íimacaté yái profetaca.

⁵Wía èeri mìnanáica wamànica wabáyawanáwa cháì èeri irícu, quéwa canáca Dios ibáyawaná, canásíwa. Iná cawàwanáta abénaméeyéi judío báawéeyéi íiwitáise nawàwa náimaca: “Cayábaca wamànicaalí wabáyawanáwa manuísíwata yéewacaténá macái èeri mìnanáí nàalíacawa máiní cayábéeri wáichani, yái Diosca. Càipiná wayúudàaca Dios, íná càmita Dios icùa wenàiwica machacàníri iyú yùuwichàidacaalí wía, wayúudàacáináni”, càì abénaméeyéi judío náimaca. Núumacáita meedá càide iyúwa abénaméeyéi íináidáanápínáwa cawàwanáta. ⁶¡Càmírita! Báisícaalí càmita Dios imàni wenàiwica irí machacàníri iyútá, yá canáca yéewaná Dios yùuwichàidaca nía nabáyawaná ìwalíisetá.

⁷Aibanái báawéeyéi nacái nawàwa náimaca: “Cayábaca wamànicaalí wachìwawa áibanáicaténá yáalíacawa máiní machìwéerica Dios, cayábéeri nacái èeri mìnanáí íichani, yái Diosca. Iná canáca yéewaná Dios yùuwichàidaca wía, wayúudàacáináni”, càì áibanái báawéeyéi náimaca. ⁸Néese náima àniwa: “Wàacué wamànica báawéeri manuísíwata wayúudàacaténá Dios manuísíwata”, càì áibanái báawéeyéi náimaca. Aibanái iwàwéeyéica imànica nulí báawéeri, nadéca nacàlidaca nachìwawa nùwali, náimaca nuéwáidacasa wenàiwica càiri cachìwéeri tàacáisi iyú. Quéwa cawinácaalí càiyéica íimaca, Dios yùuwichàidapiná níawa nabáyawaná ìwalíisewa.

Todos somos culpables

⁹Iná báisíta wía judíoca, càmita cayába wía áibanái íicha. Nudéca núsáidaca cabáyawanáca wía judíoca càide iyúwa macái èeri mìnanáí

cabáyawanáaná nía. Macáita nacái wabáyawaná idéca idacùaca wía iyúwa presoíyí. ¹⁰Càité profetanái natànàacaté Dios itàacái. Náimaca:

“iCanácata wenàiwica imàníríca cayábéeri! iCanásíwata, ibatàa abéeri piná!

¹¹ Canásíwata nacái yáaliériwa Dios íiwitáise ìwali, canácata icutéeri yáaliacaténáwa Dios ìwali.

¹² Macáita nacái náucacawa nèepunícawa déeculé Dios íícha. Macáita nadéca nawènúadaca náiwitáisewa cayábéeri íícha, namànicaténá nabáyawanáwa meedá. Canácata imàníríca cayábéeri, canásíwata.

¹³ Càica nacanápide iyúwa càliculíi yàacuèricawa, nacàlidacáiná casaquèri tàacáisi càiride iyúwa yáaséeri chéecáimi isàni. Cáanáica nachìwa. Namànica áibanái irí báawéeri natàacái iyúwa càide iyúwa àapi yùuwichàidacaalí wía iculále iyúwa.

¹⁴ Cáanáica nalúa, nacuísaca náichawa áibanái báawéeri tàacáisi iyú.

¹⁵ Caquialéta nàaca nanúaca wenàiwica canéerica ibáyawaná.

¹⁶ Ata alénacaalí nàya nàuwichàidaca wenàiwica.

¹⁷ Càmita náalimá nayúudàaca áibanái iyáanápiná matuíbanáiri iyú náapichawáaca.

¹⁸ Canásíwacatáita náaliáwa iwàwacutá cáaluca naicáca Dios”, càité náimaca níái profetaca itànèyèicaté tàacáisi Dios inùmalicúise.

¹⁹ Wáaliacawa Dios imàacacaté profetanái itànàaca càiri tàacáisi judíonái irí, wía idènièyèica Dios itàacái wáaliacaténáwa canáca yéewaná wáimaca mabáyawanácasa wía, yácáiná Dios itàacái bàaluisàimi yáasáidaca walí cabáyawanáca macáita, wía èeri mìnanáica, iwàwacutá nacái Dios yùuwichàidaca wía canánama wabáyawaná ìwalísewa. ²⁰Iwàwacutá Dios yùuwichàidaca wía canánama canácáiná wenàiwica Dios iiquéeripiná mabáyawanéeri iyú, canácáiná wenàiwica yáaliméerica imànica macáita càide iyúwa tàacáisi íimáaná profeta Moisés itànèericaté Dios inùmalicúise. Yái tàacáisi bàaluisàimica yáasáidacáita walí cabáyawanáca wía, wía imàníiyèica ibáyawanáwa.

La salvación es por medio de la fe

²¹⁻²² Quéwa Dios idéca yáasáidaca walí áiba wawàsi wàlisài, càinácaalí yéewanápiná mabáyawanáca Dios iicáca wía, éwita càmicáaníta wáalimá wamànica macáita càide iyúwa itàacái bàaluisàimi íimáaná. Wáaliacawa báisícani, yái wawàsi wàlisàica, Dios itàacái bàaluisàimi

icàlidacáiná walíni, yái Dios itàacái profeta Moisés itànèricaté Dios inùmaliçuíse, áibanái profeta nacái. Mabáyawanáca Dios iicáca wía cawinácaalí wéená yeebáidéerica Jesucristo. Càita Dios imànica abédanamata macái wenàiwica irí cawinácaalí yeebáidéerica, cáininácáiná Dios iicáca macái wenàiwica íiwitáaná abédanamata. ²³Dios imànica abédanamata macáita irí, níacáiná macáita namànica nabáyawanáwa, yá canácata imànírira càide iyúwa Dios iwàwáaná cayábáanápiná Dios iicáca nía. ²⁴Quéwa Dios idéca imànica walí yái cayábéerica mawèníiri iyú nacái: Mabáyawanáca iicáca wía. Càita Dios idéca iwasàaca wía yàasu yùuwichàacáisi íichawa, cawinácaalí yeebáidéeyéica Cristo Jesús. ²⁵Dios imàacacaté Cristo yéetácawa wáichawalíná. Cristo yéetácáinatéwa, iná Dios imàacaca iwàwawa wenàiwicanái ibáyawaná íicha, cawinácaalí yeebáidéeyéica Cristo yéetácatéwa nabáyawaná ìwalíse. Càita Dios imáalàidacaté wáicha wàuwichàanápinátéwa méetàuculé Dios íicha càiripináta. Dios imànicaté càì yáasáidacaténáté imànica macáita machacàníiri iyú, éwitaté ìideniácaníta wàawirináimi namàníná nabáyawanáwa bàaluité. ²⁶Dios imàacacaté Cristo yéetácawa wabayawaná ìwalíse yáasáidacaténá siúcade Dios imànica ìyaca macáita machacàníiri iyú, iwàwacutácáinaté mabayawanéeri wenàiwica yùuwichàacawa Dios yàasu yùuwichàacáisi iyú èeri mìnanaí ibáyawaná ìwalíse. Mamáalàacata nacái Dios imànica macáita machacàníiri iyú mabayawanácaalí iicáca wenàiwica cawinácaalí yeebáidéeyéica Jesús yéetácatéwa nabáyawaná ìwalíse.

²⁷Cài Dios imànica walí mabayawanácaténá iicáca wía. Iná canáca yéewaná wáimaca wadéca wamànica cayábéeri yéewanápináca mabayawanáca Dios iicáca wía. ¡Canásiwa! Canáca yéewaná cáimacái waicáca wíawawa áibanái íicha. Càmita wamàni macáita càide iyúwa Dios itàacái ichùulianá wía, yái tàacáisi profeta Moisés itànèricaté Dios inùmaliçuíse. Néese mabayawanáca Dios iicáca cawinácaalí wenàiwica yeebáidéeyéica Jesucristo. ²⁸Iná yéewa wadéca wáalíacawa cayábani: Mabáyawanáca Dios iicáca wenàiwicanái neebáidacaalí Jesucristo. Càmita mabayawaná Dios iicá nía ìwalíse yái namànínáca càide iyúwa Dios itàacái bàaluisàimi íimáaná.

²⁹Dios càmfírira abéta judíonái icuèrináca. Nacuèrináta nacái níái càmfíyéica judío. ³⁰Yácáiná abéerita yái Diosca. Canácata íicha áiba, yái Diosca iiquéerica mabayawanéeri iyú macái wenàiwica yeebáidéerica Jesucristo. Càì Dios imànica judíonái irí, càmfíyéi judío

irí nacái. ³¹Quéwa, éwita wáalfacánítawa mabáyawanáca Dios iicáca wenàiwicanái neebáidacaalí Jesucristo, càicáaníta càmita caná iwèni waicáca yái tàacáisi bàaluisàimica Dios imàaquéericaté wàawirináimi irí. Néese wawàwa wáasáidaca máiniiri cawènicani.

El ejemplo de Abraham

4 ¹⁻²Néese, cawàwanáta abénaméeyéi judío nawàwa náimaca nulí: “Wàawirimi Abraham imànicaté cayábéeri ínáté yéewa cayábaca Dios iicácani”, càì nawàwa náimaca. Quéwa càmitaté Dios iicá Abraham mabáyawanéeri iyú ìwalíise yái cayábéerica Abraham imàníiricaté. Mabáyawanácaalíté Dios iicáca Abraham ìwalíise yái cayábéerica Abraham imàníiricatá, yáté yéewa Abraham cáimacáica iicáca yáawawa áibanái fíchatá. Quéwa, canácaté yéewaná Abraham cachàinica iicáca yáawawa Dios iicá. ³Canácaté yéewaná Abraham cáimacáica iicáca yáawawa yácáiná Dios itàacái profeta itànèericaté fímaca: “Abraham yeebáidacaté Dios, ínáté mabáyawanáca Dios iicáca Abraham”, càì fímaca Dios itàacái profeta itànèericaté. ⁴⁻⁵Uwé, macáita wáalfacawa wenàiwica íbaidacaalí cháì èeri írìcu, yásí nàaca iwèni. Càmita nàa iríni mawèníiri iyú, néese iwàwacutá íbaidaca yeedácatená iríwa plata. Quéwa càmita càì Dios yàaca yàasu wenàiwica iwèniwa. Dios imànica nalí cayábéeri mawèníiri iyú. Cawinácaalí yeebáidéerica Dios, yái Diosca iwàwéerica mabáyawanáca iicáca wenàiwica cabáyawanéeyéi, yásí mabáyawanáca Dios iicáca cawinácaalí yeebáidéerica Dios, éwita càmicáanítàacá imàni wawàsi cayábéeri Dios iicáca. ⁶Càité nacái rey David itànàaca Dios itàacái bàaluité. David fímacaté casíimáica cawinácaalí wenàiwica Dios iiquéerica mabáyawanéeri iyú éwita càmicáanítàacá imàni macáita càide iyúwa Dios iwàwáaná. ⁷Càité David itànàaca:

“¡Casíimáica wenàiwicanái Dios imàaquéeyéica iwàwawa ibáyawaná ícha, càinácaalí báawéeri namàníiricaté!

⁸ ¡Casíimáica wenàiwica càmíirica Wacuèriná Dios iicá cabáyawanéeri iyú!”

càité fímaca David.

⁹David càmitaté icàlida wàwali abéta wía judíoca casíimáiná wía. Néese icàlidacaté nàwalini nacái níái càníiyéica judío, cawinácaalí yeebáidéeyéipínáté Jesucristo. Wadéca wacàlidaca mabáyawanácaté Dios iicáca Abraham yeebáidacaalíté Dios. ¹⁰Mabáyawanácaté Dios iicáca Abraham ipíchawáiseté namànica Abraham irí circuncisión.

¹¹Quéchatécáwa mabáyawanáca Dios iicáca Abraham bàaluité Abraham yeebáidacaalíté Dios. Néeseté namànica circuncisión Abraham irí. Càité circuncisión iyú Dios yáasáidaca mabáyawanácaté iicáca Abraham yeebáidacaalíté Dios. Cayábacaté Dios iicáca Abraham íiwitáise Abraham yeebáidacaalíté Dios ipíchawáiseté judíocani yái Abrahamca. Iná yéewa yái Abrahamca, càicanide iyúwa nàawirimi macái càmiíyéi judío yeebáidéeyéica Dios. Càita mabáyawanáca Dios iicáca càmiíyéi judío nacái, neebáidacaalí Dios, éwita càmicáaníta namàni circuncisión. ¹²Yácata judiónái yàawirimi nacái, yái Abrahamca, cawinácaalí judiónái yeebáidéeyéica Dios càide iyúwaté Abraham yeebáidáaná ipíchawáiseté judíocani.

La promesa se cumple por medio de la fe

¹³Píalíacuéwa Abraham iyacaté cawàwanáta quinientos camuí ipíchawáiseté Moisés yàasu èerité. Bàaluité Dios icàlidaca Abraham irí cáimiétacanéri iyúni yàanápínaté Abraham irí macái cáli ìyéerica cháí èeri írìcu, itaquénáinámi irí nacái Abraham yáapicha. Quéwaté Dios càmfírta icàlida Abraham irí càiri tàacáisi cáimiétacanéri iyú ìwalíse yái Abraham imànínáca càide iyúwa Dios itàacái íimáaná profeta Moisés itànèericaté, bàaluitécáiná canátàacáwa Moisés yàasu cuyàluta Abraham yàasu èerité. Néese Dios icàlidacaté Abraham iríni Abraham yeebáidacaalíté Dios imànínápinaté Abraham irí cayábéeri. Yáté mabáyawanáca Dios iicáca Abraham. ¹⁴Abénaméeyéi judío náimaca iwàwacutáanása wamànica càide iyúwa profeta Moisés yàasu cuyàluta íimáaná yéewanápinása Dios imànica walí cayábéeri, yái cayábéerica Dios icàlidéericaté ìwali Abraham irí cáimiétacanéri iyú. Quéwa càmita báisi nataacái. Báisícaalítáni, yá canéerica iwèni meedátáni, yái weebáidáanáca Dios, canéerica iwèni nacái yái tàacáisi Dios icàlidéericaté Abraham irítá, canácáináta wenàiwica yáaliméeri imànica macáita càide iyúwa profeta Moisés yàasu cuyàluta íimáaná. ¹⁵Càmita yéewa cayába wáapicha Dios profeta Moisés yàasu tàacáisi iyú, yácáiná Dios itàacái yáasáidaca cabáyawanáca wía, iwàwacutá nacái Dios yùuwichàidaca wía wabayawaná ìwalísewa. Dios itàacái ìyaca cháí èeri írìcu, íná yéewa wáalíacawa cabáyawanáca wía macáita, wía èeri minanáca.

¹⁶Wáalíacawa canácata wéená yáaliméerica imànica macáita machacàníri iyú càide iyúwa Dios itàacái íimáaná. Iná iwàwacutá Dios imànica walí cayábéeri mawèníri iyú, wía yeebáidéeyéica

Dios, yéewacaténá macáita wía Abraham itaquénáinámica, weedáca walíwa yái cayábéerica Dios icàlidéericaté iwali cáimiétacanéeri iyú wàawirimi Abraham irí, wía judíoca, píacué nacái càmfíyéica judío. Yái cayábéerica, càmfíricata abéta walípiná, wía judíoca yeebáidéeyéica Dios itàacái profeta Moisés itànèericaté. Néese Dios imànipiná cayábéeri càmfíyéi judío irí canánama nacái, cawinácaalí yeebáidéeyéica Dios càide iyúwaté Abraham yeebáidáaná. Càita Dios iicáca Abraham iyúwa wàawirimi, macáita wía yeebáidéeyéica Dios. ¹⁷Dios icàlidacaté càiri tàacáisca Abraham irí bàaluité. Dios íimacaté: “Nudéca numàacaca pía madécaná wenàiwica íiwitáaná yàawiripiná pía”, íimacaté yái Diosca. Iná mabáyawanáca Dios iicáca madécaná wenàiwica íiwitáaná cawinácaalí yeebáidéeyéica Dios càide iyúwaté Abraham yeebáidáaná. Yácata Wacuèriná Dios wàawirimi Abraham yeebáidéericaté, yái Diosca icáucàidéerica yéetéeyéimiwa, yáaliméeri nacái idàbaca wawàsi càmfíricáwa ìya siùca.

¹⁸Ewitaté máinicáanáta béericani yái Abrahamca, càicáanáta Abraham yeebáidacaté Dios itàacái yéewanápinaté idèniaca ìiriwa. Inaté “Madécaná wenàiwica íiwitáaná yàawiricani”, yái Abrahamca, càide iyúwaté Dios icàlidáaná iríni: “Manùbéeyéipiná pitaquénáinámica”, íimacaté yái Diosca. ¹⁹Abraham idèniacaalíté batéwa cien camuí, yáté yeebáidacaté Dios mamáalàacata, éwitaté Abraham yáalíacáanáitawa néetáanápinátéwa mesúnamáita, yái Abrahamca, úa nacái yàacawéetúa Saraca. Càité Abraham yeebáidaca Dios, éwita máinicáanáta béeyéica nía nadènianápinaté néenibewa. ²⁰Abraham yeebáidacaté Dios mamáalàacata. Càmitaté Abraham iwènúada íiwitáisewa tàacáisi fícha Dios icàlidéericaté irí cáimiétacanéeri iyú imàacáanápinaté quéenibeca Abraham. Yeebáidacaté Dios manuísíwata cachàiníwanái mamáalàacata. Yàacaté nacái Dios irí cayábéeri. ²¹Yáté Abraham yeebáidaca macái ichàini iyúwa cachàinica Dios, yáaliméericaté imànica macáita càide iyúwaté íimáaná Abraham irí cáimiétacanéeri iyú. ²²Abraham yeebáidacaalíté Dios tàì íiméeri iyú, yá mabáyawanácaté Dios iicácani.

²³Càmitaté natànàa abéerita Abraham iwali mabáyawanácaté Dios iicácani. ²⁴Néese natànàacaté càiri tàacáisi wàwali nacái, mabáyawanáciná Dios iicáca wía weebáidacaalí Dios, yái Dios imichàidéericaté Wáiwacali Jesús yéetácáisi fícha. ²⁵Dios imàacacaté Jesús yéetácawa wabáyawaná iwálíise iwasàacaténá wía Dios yàasu yùuwichàacáisi fícha. Néeseté Dios imichàidaca Jesús yéetácáisi fícha yéewanápiná mabáyawanáca Dios iicáca wía.

Libres de culpa

5 ¹Iná siùcáisede mabáyawanáca Dios iicáca wía, wía yeebáidéeyéica Wáiwacali Jesucristo itàacáíwa. Mabáyawanáca Dios iicáca wía, íná cayábaca wáapicha Dios matuíbanáiri iyú Wáiwacali Jesucristo ìwalíise, Wáiwacali yéetácáínátéwa wabáyawaná ìwalíise. ²Cristo yéetácátéwa wáichawalíná, íná cayábaca Dios iicáca wía, imànica walí cayábéeri, wía yeebáidéeyéica Cristo itàacái. Yá manuíca wáináidaca wawàwawa Dios ìwali, casíimái nacái wawàwa idècunitàacá wacùaca wàyáanápíná chènuniré Dios yáapicha icamaláná mèlumèlúiri irícu, cáimiétaquéeri iyú nacái, càide iyúwa Dios iyáaná. ³Càita nacái casíimáica wawàwa siùcáisede iwàwacutácaalí wàuwichàacawa. Wáalíacáínáwa yùuwichàacáisi yéewáidaca wía yéewacaténá màulenáca wía, cachàini nacái wáiwitáise Wáiwacali ìwaliwa wàideníanápíná wàuwichàanáwa mamáalàacata. ⁴Màulenácaalí wía, yásí wásáidaca weebáidaca Wáiwacali itàacáíwa tàì íiméeri iyú. Idécanáami càì wásáidaca cachàinica wáiwitáise, yásí máini cachàiníwanái manuíca wáináidaca wawàwawa Wáiwacali ìwaliwa wáalimáanápíná wàideníaca wàuwichàanáwa mamáalàacata àta wàanàacataléta chènuniré. ⁵Néese manuícaalí wáináidaca wawàwawa, yá càmita báí wía, yácáiná Dios imànipíná walí cayábéeriwa chènuniré càide iyúwaté íimáaná walí. Wáalíacawa Dios imàinápíná càì ibànùacáínaté Espíritu Santo wawàwaliculé, yái Espíritu imàaquéerica wáalíacawa macái wawàwalicuísewa cáinináca Dios iicáca wía manuísíwata.

⁶Wáalíacawa cáinináca Dios iicáca wía, bàaluitécáiná càmicaalíté wáalimá wawasàaca wíawawa Dios yàasu yùuwichàacáisi íicha, yáté Cristo yàanàaca aléi èeri iriculé yàasu èerité, yáté yéetácawa wáichawalíná, wía báawéeyéica. ⁷Máini càulenáca wéetácawa áiba wenàiwica íichawalíná wayúudàacaténáni, éwita cayábéericáaníta íiwitáiseni. Quéwa cayábasíwéericaalí íiwitáise, yá cawàwanáta abenaméeyéi yéetápinácawa íichawalíná nayúudàacaténáni. ⁸Quéwa Dios ibànùacaté Cristo yéetáanápínátéwa wáichawalíná éwitaté cabáyawanácáaníta wía. Càité Dios yásáidaca walí cáinináca iicáca wía. ⁹Siùcáisede mabáyawanáca Dios iicáca wía Cristo yéetácáínátéwa wáichawalíná, íná yéewa wáalíacawa báisíiri iyúcani Cristo iwasàanápíná wíawa Dios yàasu yùuwichàacáisi íicha, èeri imáalàapínácaalíwa. ¹⁰Wáalíacawa Dios iwasàanápíná wíawa, bàaluitécáiná idècunitàacá wàuwideca wamànica Dios, yáté cáinináca Dios iicáca wía, iwàwacaté

nacái imànica walí cayábéeri, Dios Iiri yéetácáinátéwa wabáyawaná ìwalíise. Iná yéewa cayábaca wáapicha Dios siúcáise de matuíbanáiri iyú. Néeseté Cristo imichàacatéwa yéetácáisi íicha, iná yéewa wáalíacawa báisiiri iyúcani Cristo iwasàanápíná wíawa Dios yàasu yùuwichàacáisi íicha, íiwitáise cáuri iyúwa, cachàiníiri nacái, cayábacáiná wáapicha Dios siúcáise de matuíbanáiri iyú. ¹¹Yá nacái casímáica wawàwa Dios yáapicha Wáiwacali Jesucristo ìwalíise, cayábacáiná wáapicha Dios matuíbanáiri iyú Cristo yéetácáinátéwa wáichawalíiná.

Adán y Cristo

¹²Bàaluité, yái idàbáanéericaté asialica imànicaté ibáyawanáwa; càité idàbaca wenàiwicanái imànica ibáyawanáwa cháí èeri írìcu. Càité nacái idàbaca néetácawa méetàuculé Dios íicha nabáyawaná ichùuliacawa. Càité nacái yéetácáisi yàanàaca macái wenàiwicanái ìwali macáicáináta namànicaté nabáyawanáwa. ¹³Ipíchawáiseté Dios imàacaca itàacáíwa profeta Moisés irí israelitanái irípiná, yáté macái èeri mìnáná yàawirináimi namànicaté nabáyawanáwa. Ináté néetácawa nabáyawaná ichùuliacawa. Càmicálíté wenàiwica yáalíawa Dios iwàwáaná nàyaca machacàníiri iyútá, yá càmítaté cabáyawaná níatá. Quéwa náalíacatéwa. ¹⁴Yáté wenàiwicanái yéetácawa Adán yàasu èericatáiseté àta profeta Moisés yàasu èerité nacái namànicáináte nabáyawanáwa éwita càmíicáanítaté nayáa àicu iyacaná càide iyúwaté Adán iyáaná abéeri àicu iyacaná íiwitáaná càmíiricaté Dios ibatàa wenàiwica iyáaca. Siúcade wéewáidacuéwa Adán ìwali, Cristo ìwali nacái, yái yàanèripinátaté madécaná camuí Adán idénáami.

¹⁵Quéwa yái Adán ibáyawanámicaté, máiní áiba íiwitáanáde íicha yái cayábéerica Dios imàníirica walí mawèníiri iyú. Madécaná wenàiwica néetácawa abéeri asiali ibáyawaná ìwalíise, yái Adánca, quéwa Dios idéca imànica walí cayábéeri manuísíwata mawèníiri iyú wía madécaná wenàiwicaca. Dios idéca imànica walí cayábéeri abéeri asiali ìwalíisená, yái Jesucristoca. ¹⁶Abéeri asiali ibáyawaná, yái Adánca, máiní áiba íiwitáanáde íicha yái cayábéerica Dios imàníirica walí mawèníiri iyú. Cabáyawanáca macáita wenàiwica Adán ibáyawaná ìwalíise quéwa Dios idéca imànica cayábéeri mawèníiri iyú wenàiwicanái irí abéeri asiali ìwalíisená, yái Jesucristoca, mabayawanácaalíté Dios iicáca wenàiwica imàníiyéicaté ibáyawanáwa manuísíwata. ¹⁷Báísíta wenàiwicanái néetácatéwa abéeri asiali ibáyawaná ìwalíise, yái Adánca. Quéwa Dios imànica walí cayábéeri manuísíwata mawèníiri iyú, iná yéewa

wáaliacawa báisiiri iyúcani, wía Dios iiquéeyéica mabáyawanéeri iyú, wàyapiná cáimiétaquéeri iyú, casímáiri iyú nacái wacáuca wàlisài yáapichawa abéeri asiali ìwalíisená, yái Jesucristoca.

¹⁸Càité Adán ibáyawaná cabáyawanácaté imànica macái wía èeri mìnanaíca Dios yùuwichàidáanápínaté wía. Quéwa Jesucristo imànicaté cayábéeri càide iyúwaté Dios iwàwáaná yéetáanápínatéwa wabáyawaná ìwalíise yéewacaténá mabáyawanáca Dios iicáca macáita wía. ¹⁹Imáanáca cabáyawanáca wía madécaná wenàiwicaca abéeri asiali ibáyawaná ìwalíise yái báawéerica abéeri asiali imàníricaté, yái Adánca, cà míiricaté imàni càide iyúwaté Dios ímáaná. Càita nacái mabáyawanáca Dios iicápiná wía madécaná wenàiwicaca ìwalíise yái cayábéerica abéeri asiali imàníricaté, yái Jesucristoca, yái yeebáidéericaté iyúwa Dios ichùulianá imànica.

²⁰Dios imàacacaté itàacáíwa profeta Moisés írí yéewacaténá wenàiwicanái yáaliacawa máiní cabáyawanáca nía. Quéwa éwita wamànicáanítaté wabáyawanáwa manuísíwata, càicáaníta Dios imànicaté walí cayábéeri mawèníiri iyú manuísíwata cachàiníwanái wabáyawaná manuírí ícha. ²¹Quéechatécáwa wenàiwica néetácatéwa méetàuculé Dios ícha càiripináta nabáyawaná ichùuliacawa. Quéwa siúcáisede Dios, yái cayábéeri íiwitáiseca, icùaca wía imànicaténá walí cayábéeri mawèníiri iyú, yá mabáyawanáca Dios iicáca wía, yàaca nacái wacáuca cà míiri imáalàawa Wáiwacali Jesucristo yéetácaí ìwalíise.

Muertos respecto al pecado pero vivos en Cristo

6 ¹Cawàwanáta áibanái iyúunáidaca nùasu tàacáisi ímáanáca cayábaca càicaalí wáimaca: “Wamànicué wabáyawanáwa mamáalàacata manuísíwata yéewanápiná macái èeri mìnanaí náaliacawa máiníiri cayábaca Dios íiwitáise néemíacáiná Dios imàcaca iwàwawa wabáyawaná manuírí ícha”, càì áibanái íináidacawa. ²¡Càmírita! Wía yeebáidéeyéica Cristo Jesús itàacáí càmita iwàwacutá wamànica wabáyawanáwa quirínama. Péemíacué comparación: Wenàiwica yéetéerimiwa càmita yáalimá imànica quirínama ibáyawanáwa cháí èeri írìcu. Càita nacái wía. Càica wíade iyúwa wenàiwica yéetéeyéicatéwa ibáyawaná íchawa, íná iwàwacutá càmita quirínama wamànica wabáyawanáwa. Wamànicaalí wabáyawanáwa mamáalàacata, càmita wáalimá wàyaca abédanamata Dios yáapicha. ³¿Càmitasicué píalíawa wadàbacaté wàyaca càide iyúwa wenàiwica yéetéeyéicatéwa ibáyawaná íchawa? Càité wadàbaca wàyaca weebáidacaalíte Cristo Jesús itàacáí

wabautizáanápínátéwa wáasáidacaténá weebáidaca. Siùcade wàyacáiná abédanamata Cristo Jesús yáapicha, yái yéetéericatéwa wáichawalíná, íná iwàwacutá wàyaca càide iyúwa wenàiwica yéetéeyéicatéwa ibáyawaná íchawa, càimínápiná quirínama wamàni wabáyawanáwa. ⁴Yái wabautizáanácawa, yácata yéetácáisi yéenaníwaná nacáiri. Càide iyúwa nabàliacaalí yéetéerimiwa càliculii irìculé, càita nacái walicùacatéwa úni yáaculé càide iyúwa wéetáca nacáicaalíwa Cristo yáapicha wabautizácaalítéwa wáasáidacaténá weebáidaca Cristo itàacái. Wabautizácaalítéwa, yáté wáasáidaca wadàbacaté wàyaca iyúwa wenàiwica yéetéeyéicatéwa ibáyawaná íchawa. Wabautizácaalítéwa, yáté wáasáidaca Dios yàacaté wacáuca wàlisài yéewanápiná wàyaca wàlisài wáiwitáise yáapichawa càide iyúwaté Wáaniri Dios cachàiníiri íiwitáise imichàidáanáté Cristo yéetácáisi íicha.

⁵Wàyacáiná abédanamata Cristo yáapicha, íná wadéca wadàbaca wàyaca iyúwa wenàiwica yéetéeyéicatéwa, càide iyúwaté Cristo yéetáanáwa. Càita nacái báisiiri iyú wadèniaca siúcáisede wacáuca wàlisàiwica Cristo yáapicha. ⁶Wáalíacawa Dios idéca ichuidaca wáicha wabáyawaná, yái wáiwitáise bàaluisàimi ichàinica, Cristo yéetácái ìwalíse, yái natàtèericaté cruz ìwali, yéewanápiná chuica wáicha wabáyawaná, yéewanápiná nacái càmita wamàni mamáalàacata wabáyawanáwa, iyúwa áibanái yàasu wenàiwicanái iwàwacutáaná íbaidaca mawèniiri iyú náiwacali iríwa. ⁷Càide iyúwa yéetéerimiwa càimíná imàni ibáyawanáwa quirínama cháí èeri irìcu, càita nacái wàyaca iyúwa wenàiwica yéetéeyéicatéwa ibáyawaná íchawa, íná iwàwacutá càmita quirínama wamàni wabáyawanáwa. ⁸Wàyacáiná abédanamata Cristo yáapicha, íná wadéca wadàbaca wàyaca iyúwa wenàiwica yéetéeyéicatéwa, càide iyúwaté Cristo yéetáanáwa. Iná yéewa wáalíacawa báisiiri iyúcani wàyaca abédanamata Cristo yáapicha. ⁹Cristo idéca imichàacawa yéetácáisi íicha, íná yéewa wáalíacawa càmita quirínama yéetáwa àniwa. Càmita quirínama yéetácáisi yáalimá imawèniadacani. ¹⁰Cristo yéetácatéwa abé yàawiríata ichuidacaténá wáicha wabáyawaná càiripináta, yái wabáyawaná ichàinica, quéwa siúcáisede Cristo iyaca càiripináta Dios yáapicha imànicaténá càide iyúwa Dios iwàwáaná. ¹¹Càitacué nacái pía. Cristo Jesús yéetácatéwa píchawalínacué, néeseté icáucàacawa, íná iwàwacutácué piicáca píawawa iyúwa wenàiwica yéetéeyéicatéwa ibáyawaná íchawa, pìyacáinácué abédanamata Cristo Jesús yáapicha. Iná picácué pimàni pibáyawanáwa. Néese pìyacué iyúwa cáuyéi wenàiwica Dios irípiná,

iyúwa wenàiwica imichèyèicatéwa yéetácáisi ícha, pìyacáinácué abédanamata Cristo Jesús yáapicha píibaidacáténácué Dios irípiná cáimiétaquéeri iyú.

¹²Iná picácué pimàaca píiwitáise cabáyawanéeri ichùuliaca pía pimàinínápiná pibáyawanáwa iyúwa píiwitáise cabáyawanéeri iwàwáaná. ¹³Picácué pimàaca píiwitáise bàaluisàimi cabáyawanéeri ichùuliaca pía iyúwa píiwacalí pimàinínápinácué mamáalàacata pibáyawanáwa piiná iyúwa, píiwitáise iyú nacáíwa. Néese pimàacacué píawawa Dios irí pimànicaténácué cayábéeri càide iyúwa Dios iwàwáaná. Bàaluitécáiná pìyacatécúé déeculé Dios ícha iyúwa yéetéyèimiwa pibáyawanácué yáapichawa, quéwa siùcade iwàwacutácué pimàacaca píawawa Dios irí pìyacaténácué càide iyúwa píiwitáise wàlisàì ímáaná picáuca wàlisàì yáapichawa, pimànicaténácué cayábéeri macáì píiwitáise iyúwa càide iyúwa Dios iwàwáaná. ¹⁴Bàaluité píiwitáise bàaluisàimi cabáyawanéeri ichùuliacatécúé pía. Yá Dios ímacaté cabáyawanácuéca pía, iwàwacutáanácué nacáì piùwichàacawa pibáyawaná ichùuliacawa. Quéwa Dios idéca imànicuéca pírì cayábéeri mawèníri iyú imàacáanápínáté iwàwawa pibáyawaná íchacué, íná siùcade iwàwacutácué càmita pimàni càide iyúwa píiwitáise bàaluisàimi cabáyawanéeri ichùulianácué pía, néese Dios ichàiniadapínácué píawa pimànicaténácué càide iyúwa iwàwáaná.

Un ejemplo tomado de la esclavitud

¹⁵Wáalífacawa Dios idéca imànica walí cayábéeri càì mawèníri iyú: Mabáyawanáca iicáca wía éwita càmicáaníta wamàni macáita càide iyúwa iwàwáaná. Néese siùcade cawàwanáta áibanáì nayúunáidaca nùasu tàacáisi ímáanáca cayábaca wamànicaalí wabáyawanáwa Dios imàacacáiná iwàwawa wabáyawaná ícha éwita càmicáaníta wamàni macáita iyúwaté profeta Moisés ichùulianá. ¡Càmírita! ¹⁶Péemíacué comparación: Píalíacuéwa pimàacacaalícué píawawa áiba wenàiwica irí pimànicaténá càide iyúwa ichùulianácué pía, yásí yàasu wenàiwicaca imànicuéca pía íbaidéeripiná irí mawèníri iyú. Iwàwacutácué nacáì pimànica càide iyúwa ichùulianá pía. Càita nacáì píacué: Pimàacacaalícué pibáyawaná ichùuliaca pía, yásí pibáyawaná yàasu wenàiwicaca imànipínácuéca píawa, yá péetápinácuécawa méetàuculé Dios ícha pibáyawaná yáapichawa. Quéwa pimànicaalícué càide iyúwa Dios ichùulianá pía, yásí Dios yàasu wenàiwicaca imànipínácuéca píawa, yá pìyapínácuéca machacàníri iyú. ¹⁷Quéwa

nùaca Dios irí cayábéeri pìwalicué. Bàaluité pimànicatécué càide iyúwaté pibáyawaná ichùulianácué pía, quéwa siùcade peebáidacuéca tàì fiméeri iyúni yái tàacáisi cayábéerica Dios ibànuèricaté wenàiwica irí néewáidacaténácué iyú pía. ¹⁸Dios idéca iwàsàacuéca pía píiwacali bàaluisàimi íichawa, yái pibáyawaná ichàinica ichùulièricatécué pía. Yá pidécuéca pidàbaca pìyaca machacàníiri iyú càide iyúwacué Píiwacali wàlisài ichùulianácué pía, yái Wáiwacali Jesucristoca. ¹⁹(Nucàlidacuéca nùyaca piríni càide iyúwa wenàiwica itàaníná aliséeri tàacáisi iyú càmicáinácué pialía péemiaca cayábani càinácaalí íimáaná, càulenácáinácué píichani.) Quéchatécáwa pimàacacatécué pibáyawaná ichùulíaca pía pimànicaténáté pibáyawanáwa casaquèeri manuísíwata. Quéwa siùcade iwàwacutácué pimàacaca píawawa Dios irí pìyacaténácué machacàníiri iyú càide iyúwa Dios iwàwáaná, píibaidacaténácué Dios irípiná mabáyawanáwaca macái pichàini iyúcuéwa.

²⁰Pimànicaalítécué càide iyúwa pibáyawaná ichùulianácué pía, yáté càmitacué píibaida Dios irípiná, ínáté càmitacué pimàni cayábéeri pìyacaténácué machacàníiri iyú. ²¹Píalíacuéwa cayába càmitaté pìya casíimáiri iyú, néese pibáyawanácué itécaté yàacawa pía irìculé yái yéetácáisica càníirica imáalàawa. Báicuéca pía siùca ìwalíise yái pimàníiricátécué, íná canéerica iwèni piríni yái iyúwaté pìyáaná bàaluité. ²²Quéwa Dios idéca ichuìdacuéca píicha pibáyawaná, yái píiwitáise bàaluisàimi ichàinica. Yá pidécuéca pidàbaca píibaidacuéca Dios irípiná iyúwa yàasu wenàiwica. Yá pidécuéca peedáca piríwa yái cayábéeri iwènica: Dios imàacacué píibaidaca irípiná mabáyawanéeri iyú cháì èeri irìcu, yá nacái imàacapínácué pìyaca yáapicha chènuniré càiripináta. ²³Abéericata nawèni needáca nalíwa cawínacaalí imàníiyéica ibáyawanáwa. Needáca nalíwa meedá yéetácáisi. Quéwa Dios imànica walí cayábéeri mawèníiri iyú, yàaca wacáuca càníiri imáalàawa Wáiwacali Cristo Jesús yáapicha, wía yeebáidéyéica itàacái.

Un ejemplo tomado del matrimonio

7 ¹Píacué nuénánái judíoca, yáaliyéicawa tàacáisi ìwali profeta Moisés itànèricaté Dios inùmalicuíse. Píalíacuéwa yái tàacáisi ichùulíaca wenàiwica abéta idècunitàacá cáucani yái wenàiwicaca. ²Péemiacué comparación: Dios itàacái íimaca walí, caníríichúa inanái càmita udé uèpùacawa uníri íichawa àta yéetacatalétawa uícha, íimacáiná càì yái tàacáisica Dios imàaquéericaté profeta Moisés irí.

Quéwa unìri yéetácaalíwa uícha, yá imáalàacawa yái matrimonioca, yásí canáca ubáyawaná éwita uedácaalí ulíwa áiba àniwa. ³Iná uimácaalí áiba asiali yáapicha càmfírìca unìrisíwa idècunitàacá cáuca yái unìrica, yá umànica ubáyawanáwa. Quéwa unìri yéetácaalíwa uícha, yá imáalàacawa yái matrimonioca. Yásí úalimá ucàsàacawa áiba asiali yáapicha mabayawanéeri iyú.

⁴Càita nacái píacué nuénánáica. Bàaluité máini cabáyawanácuéca pía, ínáté càmitacué píalimá pimànica càide iyúwaté Dios itàacái íimáaná, yái tàacáisi profeta Moisés itànèricaté. Quéwa Cristo yéetácatéwa píichawalínacué, íná yéewa càicuéca píade iyúwa wenàiwica yéeteyéicatéwa profeta Moisés yàasu tàacáisi íicha. Càmitacué quirínama yáalimá ichùuliaca pía. Siùcáise de Cristo yàasu wenàiwicacuéca pía, yái imichèricatéwa yéetácáisi íicha. Càita wáalimá wamànica cayábéeri càide iyúwa Dios iwàwáaná. ⁵Bàaluité wàyaca wabayawaná yáapichawa, yáté wéemíaca Dios itàacái profeta Moisés itànèricaté íiméerica càinácaalí Dios iwàwaca wàyaca machacàníiri iyú. Wáalíacatéwa càirínácaalí wawàsi Dios imáisanèricaté wamànica, ínáté máini wawàwacaté wamànica càiri wawàsi. Iná yái wabayawanáca itécaté yàacawa wía yéetácáisi iriculé méetàuculé Dios íicha càiripináta. ⁶Quéwa idéca chuica wáicha wabayawaná, yái wáiwitáise bàaluisàimi ichàinica, ichùulièricaté wamànica wabayawanáwa méetàuculé Dios itàacái íicha. Iná Dios idéca iwasàaca wía wáibaidacatená iripiná wacáuca wàlisài yáapichawa Espíritu Santo yèerica walí. Càmita quirínama iwàwacutá wamànica càide iyúwa wabayawaná ichùulianá wía, yái wáiwitáise bàaluisàimica càmfíiri iwàwa wamànica càide iyúwa Dios itàacái íimáaná, yái bàaluisàimi tàacáisica profeta Moisés itànèricaté.

El pecado que está en mí

⁷Cawàwanáta áibanái wenàiwica iyúunáidaca nùasu tàacáisi íimáanáca báawaca meedáni yái tàacáisi Dios imàaquéericaté profeta Moisés írí. ¡Càmíirita! Néese, máini cayábéericani yái tàacáisica, quéwa núlíacáinatéwa Dios imáisaníata nuwàwaca numànica nubáyawanáwa, íná máini nuwàwacaté numànica nubáyawanáwa. Càmicaalíté tàacáisi imáisaníata nuwàwaca numànica nubáyawanáwatá, yá càmitaté máini nuwàwa numànica nubáyawanáwatá. ⁸Quéwa máini cachàinícaté mamáalàacata yàacatéwa nubáyawaná ìwalíise yái tàacáisi profeta Moisés itànèricaté Dios inùmalicuíse, yái tàacáisi imáisanèricaté

nuwàwaca numànica nubáyawanáwa. Yá nubáyawaná yáalimáidacaté núa ìwalíse yái Dios itàacáica, imàacáanápíná nuínáidacawa numànínápíná nubáyawanáwa macái íiwitáaná, macái wawàsi Dios imáisanìerica wamànica. Càmicaalí wáalíawa Dios imáisanìaca wamànica áiba wawàsi báawéeri, néese càmita máiní wawàwa wamànica yái wawàsi báawéerica. ⁹Bàaluité càmita nualía Dios imáisanìaca wawàwaca wamànica wabáyawanáwa, ínáté nùyaca matuíbanáita, càmita achúma nuínáidacawa nuwàwawa nubáyawaná ìwaliwa. Quéwa idécanáamité nualíacawa Dios càmita iwàwa wáináidacawa wamànínápíná wabáyawanáwa, yá máiní cachàinicaté mamáalàacata yàacatéwa nubáyawaná ichàini nuwàwáanápínáté numànica nubáyawanáwa. Yá nualíacatéwa cabáyawanáca núa, iwàwacutáanápínáté nacái nuétácawa méetàuculé Dios íicha càiripínáta nubáyawaná ichùuliacawa. ¹⁰Dios imàacacaté itàacái cayábéeriwa profeta Moisés irí yáasáidacatená walí càinácaalí iwàwacutáaná wamànica wàyacatená casíimáiri iyú, mabáyawanéeri iyú nacái Dios yáapicha. Quéwa nubáyawaná ichìwáidaca núa numànínápíná nubáyawanáwa, íná yái tàacáisica imàacacaté nualíacawa cabáyawanéerica núa, iwàwacutáanápínáté nacái nuétácawa méetàuculé Dios íicha càiripínátá. ¹¹Yáté nubáyawaná yáalimáidaca núa Dios itàacái cayábéeri ìwalíse, yáté nubáyawaná ichìwáidacaté núa. Yá nubáyawaná cabáyawanáca imànicaté núa Dios itàacái iyú, nuétáanápínátéwa méetàuculé Dios íicha càiripínáta nubáyawaná ichùuliacawa.

¹²Máiní cayábéericani, yái tàacáisica Dios imàaquéericaté profeta Moisés irí, imáisanìacáiná wamànica wabáyawanáwa. Máiní cayábéerica nacái yái tàacáisi imáisanìerica wawàwaca wamànica wabáyawanáwa. Yái tàacáisica yéewáidaca wía wàyacatená machacàníiri iyú càide iyúwa Dios iwàwáaná. Cayábéericani yái tàacáisica iyúudàacáiná wía wàyacatená casíimáiri iyú. ¹³Yái cayábéeri tàacáisica profeta Moisés itànèericaté, canáca yéewaná wayúunáidaca báawéericani ìwalíse yái íimáanáca iwàwacutáca wéetácawa méetàuculé Dios íicha càiripínáta wabáyawaná ichùuliacawa. ¡Càmírita! Néese máinícáiná cabáyawanáca núa, íná nualíacáinátewa Dios itàacái cayábéeri imáisanìaca numànica nubáyawanáwa, ínáté máiní nuwàwaca numànica nubáyawanáwa, yá iwàwacutácaté nuétáanápínáwa méetàuculé Dios íicha càiripínáta. Iná yéewa nualíacawa amaléeri iyúni, máiní báawacani yái nubáyawanáca, nubáyawanácainá ichùuliacawa numànica nubáyawanáwa éwita nualíacáanáta Dios itàacái cayábéeri imáisanìaca numànica càiri.

14 Wáalíacawa báisíiri iyú cayábéericani yái tàacáisica profeta Moisés itànèericaté yácáiná Espíritu Santo imàacacaté Moisés itànàacani. Quéwa báawéeri meedá nuíwitáise càide iyúwa macái èeri mìnanáí fiíwitáise iyáaná: Nubáyawaná ichùulíaca núa cachàiníiri iyú numàníinápíná nubáyawanáwa, càide iyúwa áiba náiwacali báawéeri fiíwitáise ichùulíaná cachàiníiri iyú yàasu wenàiwicawa íbaidéerica írí mawèníiri iyú càiripínáta. 15 Càmita núlía cáná yéewa nuíwitáise càica iyaca; càmita numàni càide iyúwa nuwàwáaná, néese, numànicáita meedá báawéeri wawàsi càmíirica nuwàwa numànica, yái máiníirica báawaca nuicáca. 16 Báawaca nuicáca yái numàníirica, càita nudéca núasáidaca núlíacawa cayábéerica Dios itàacái, báisíirica nacái. 17 Iná núa, idènièrica wàlisài fiíwitáisewa, càmita nuwàwa numànica nubáyawanáwa. Quéwa éwita càmicáanáíta nuwàwa numànica nubáyawanáwa, càicáanáíta nuíwitáise bàaluisàimi cabáyawanéeri ichùulíaca numàníinápíná nubáyawanáwa. 18 Núlíacawa canáca írí cayábéeri, yái nuíwitáise bàaluisàimi cabáyawanéerica. Ewita nuwàwacáanáíta numànica cayábéeri, càicáanáíta càmita núlímá càì numànica nuchàini iyúwa. 19 Càmita numàni cayábéeri càide iyúwa nuwàwáaná, néese numàni mamáalàacata nubáyawanáwa, yái càmíirica nuwàwa numànica. 20 Iná numànicaalí yái càmíirica nuwàwa numànica, yá càmita núa yái iwàwéerica imànica íbáyawanáwa, néese nuíwitáise bàaluisàimi cabáyawanéeri, yácata ichùulíerica numàníinápíná nubáyawanáwa.

21 Càì ichàbaca núa, macái èerita nuwàwacatáita numànica cayábéeri, càmita yéewa numànicani, néese numànicáita yáawami nubáyawanáwa. 22 Máiní cáinináca nuicáca Dios itàacái. 23 Quéwa iyaca nuwàwalìcu áiba chàinisi càmíirica imàaca nuínáidacawa machacàníiri iyú, ipéliéri nacái nuíwitáise wàlisài ípunita. Yácata nuíwitáise, yái cachàini, yái nuíwitáise bàaluisàimi cabáyawanéerica, idacuèerica núa iyúwa presoíri.

24 ¡Máiní achúmaca nuwàwa! ¿Cawiná iwasàapíná núa íicha yái nubáyawaná ichàinica iwàwéerica itéca núa yéetácáisi írìculé, nuétácaténáwa méetàuculé Dios íicha càiripínáta nubáyawaná ichùulíacawa? 25 Abéericata Dios yáaliméeri ichuídaca nuícha nubáyawaná íwalíse yái cayábéerica Wáiwacali Jesucristo imàníiricaté nulípiná, íná nùaca Dios írí cayábéeri. Càita nùyaca cháí èeri írìcu: Nuwàwaca numànica càide iyúwa Dios ichùulíaná wamànica, quéwa nuíwitáise bàaluisàimi cabáyawanéeri ichùulíaca núa mamáalàacata

numàníinápíná nubáyawanáwa. Quéwa Dios idéca ichuidaca nuícha nubáyawaná.

La vida conforme al Espíritu de Dios

8 ¹Iná yéewa wáalíacawa Dios càmita yùuwichàidapíná wíawa wabáyawaná ìwalísewa infierno irícu, yái manuíri quicháica, wía iyéeyéica abédanamata Cristo Jesús yáapicha. ²Yácáiná Espíritu Santo yàaca wacáuca càmfiri imáalàawa, wía iyéeyéica abédanamata Cristo Jesús yáapicha. Yá Espíritu Santo ichàini ichuidaca wáicha wabáyawaná, yéewanápíná càmita iwàwacutá wamànica mamáalàacata càide iyúwa wabáyawaná ichùulianá wía, yái wáiwitáise bàaluisàimica iwàwéerica itéca wía yéetácáisi iriculé, wéetácáténáwa méetàuculé Dios íicha càiripínáta. ³Dios imàacacaté itàacáwa profeta Moisés irí, quéwa wáalimáidacaalíté wamànica càide iyúwa yái tàacáisi íimáaná, yáté càmita wáalimá wachuidaca wáichawa wabáyawanáwa máinicáináté wawàwa wamànica wabáyawanáwa, wía èeri mìnanáica. Quéwa Dios idéca imànica walí yái cayábéerica càmfiricaté wáalimá wamànica: Dios ibànùacaté Iriwa càiride iyúwa waicacánáwa, wía èeri mìnanáí imàníiyéica ibáyawanáwa. Dios ibànùaca Iriwa yéetáanápínáwa iyúwa sacrificio wabáyawaná ìwalíse. Càité Dios yùuwichàidaca Iriwa wabáyawaná ìwalíse ichuidacáténá wáicha wabáyawaná. ⁴Dios imànicaté càì yéewanápíná wáalimá wàyaca machacàníiri iyú càide iyúwa ichùulianá wía iricuise yái tàacáisi Dios imàaquéericaté profeta Moisés irí. Iwàwacutácáiná càmita wamàni càide iyúwa wáiwitáise bàaluisàimi cabáyawanéeri iwàwáaná, néese iwàwacutá wamànica càide iyúwa Espíritu Santo iwàwáaná wamànica.

⁵Cawinácaalí wenàiwica imànírica càide iyúwa íiwitáise cabáyawanéeri iwàwáaná, íináidacawa meedá wawàsi ìwali isíimáidéeripínácani báawéeri iyú. Quéwa cawinácaalí imànírica càide iyúwa Espíritu Santo iwàwáaná, íináidacawa imànicaténá wawàsi casíimáiripínáca Dios iicá. ⁶Cawinácaalí wenàiwica imàaquéeyéica yáawawa namànicaténá càide iyúwa náiwitáise cabáyawanéeri iwàwáaná, yá náiwitáise itépiná níawa yéetácáisi iriculé méetàuculé Dios íicha càiripínáta nabáyawaná ìwalísewa. Quéwa cawinácaalí imàaquéeyéica yáawawa namànicaténá càide iyúwa Espíritu Santo iwàwáaná, nadènìaca nacáucawa càmfiri imáalàawa, nàya nacái matuíbanáiri iyú, cayábacáiná náapicha Dios. ⁷Cawinácaalí wenàiwica imàaquéeyéica yáawawa namànicaténá càide iyúwa náiwitáise cabáyawanéeri iwàwáaná, nàuwideca namànica Dios,

càmicáiná náalimá namànica càide iyúwa Dios itàacái ímáaná, càmita nacái nawàwa namànica càì. ⁸Iná cawinácaalí iyéeyéica càide iyúwa náiwitáise cabáyawanéeri ichùulianá nía, càmita náalimá namànica yái casimáirica Dios iicá.

⁹Píacué quéwa, càmitacué pìya càide iyúwa bàaluisàimi íiwitáisesi iyáaná, néese núalíacué pìyaca càide iyúwa Espíritu Santo iwàwáaná, yácáiná Espíritu Santo iyacué piwàwalicu yàacawéeridacaténacué pía. Cawinácaalí wenàiwica canéerica irí Espíritu Santo Cristo ibànuèrica walí, càmíirica Cristo yàasu wenàiwicacani. ¹⁰Cristo iyacaalícué piwàwalicu, yá cáuca Espíritu Santo imànica píiwitáise càiripináta, éwitacué yái piináca pidènièricuéca chái èeri irícu yéetácaanítawa áibaalíwa, machawàacacáiná wainá macáita ìwalíise yái wàawirimi Adán ibáyawanáca. Cáuca Espíritu Santo imànicuéca píiwitáise, mabáyawanácáinácué Dios iicáca pía. ¹¹Wáaniri Dios icáucàidacaté Jesús yéetácaisi íicha. Néeseté Dios ibànùaca Espíritu Santo iyacaténá wawàwalicu. Espíritu Santo iyacaalícué piwàwalicu, yásí Dios icáucàidapinácué píawa wàlisài iyú yéetácaisi íicha áibaalípiná càide iyúwaté Dios icáucàidáanáaté Cristo yéetácaisi íicha. Yá Dios icáucàidapinácué píawa Espíritu Santo ichàini iyú, yái Espíritu iyéericuéca piwàwalicu.

¹²Iná nuénánái, wáalíacáináwa Dios icáucàidapiná wíawa, íná iwàwacutá wamànica càide iyúwa Espíritu Santo ichùulianá wía. Picácué wamàni iyúwa wáiwitáise bàaluisàimi cabáyawanéeri ichùulianá wía. ¹³Pimànicaalícué piacawa càide iyúwa píiwitáise bàaluisàimi cabáyawanéeri ichùulianá, yá péetápinácuécawa méetàuculé Dios íicha càiripináta. Quéwa pimàacacaalícué Espíritu Santo iyúudàacuéca pichuìdaca píichawa pibáyawanáwa, yái píiwitáise bàaluisàimi ichàinica, yá pìyapinácuéca càiripináta.

¹⁴Macái imàníiyéica càide iyúwa Espíritu Santo yàalàaná nía, níacata Dios yéenibe. ¹⁵Yái Espíritu Santo Dios ibànuèrica walí càmita máiní ichùulí wía cachàiníiri iyú, càmita nacái cáalu imànica wía, càide iyúwa áiba náiwacali ichùulianá yàasu wenàiwicawa cachàiníiri iyú. Néese Espíritu Santo imàacaca Dios yéenibeca wía, íná yéewa wamáidaca Dios irí: “¡Pía Wáaniri!” càì wáimaca Dios irí. ¹⁶Yái Espíritu Santoca, yácata icàlidéerica walíni wawàwalícuíse, Dios isùmanáireca wía. ¹⁷Dios yéenibecáiná wía, íná Dios yàapiná walí cawèníiri càide iyúwaté ímáaná cáimiétacanéeri iyú. Yá weedápiná yái cawèníirica Cristo yáapichawa, wàuwichàacáináwa Cristo irípiná weebáidacáiná

itàacái, wàyacaténá cáimiétaquéeri iyú yáapicha chènuniré icamaláná mèlumèluíri irìcu.

La gloria que ha de venir

¹⁸Nuicáca iyúwa achúméeriina meedá yái wàuwichàanácawa cháí èeri irìcu nuínáidacáináwa ìwali yái wàyáanápínáca cáimiétaquéeri iyú Wáiwacali yáapichawa chènuniré icamaláná mèlumèluíri irìcu wacùacaténá yáapicha macáita. ¹⁹Macáita wawàsi Dios idàbéericaté cháí èeri irìcu, capiraléeri cáli íinata nacái, macáita máini natuíyàaca wéenáiwana yàanàaca caquialéta, Dios yáasáidacatáipínácata yéenibeca wía. ²⁰Dios yùuwichàidacaté macáita wawàsi idàbéericaté, íná càmita máini cayábaca nàyaca siùcade, Dios íináidacáinatéwa yùuwichàidáanápínaté nía. Quéwa Dios iwàwacaté iwasàaca macáita wawàsi yùuwichàacáisi íicha áibaalípiná. ²¹Macái wawàsi Dios idàbéericaté, áibaalípiná Dios iwasàapíná níawa báawéeri íicha, càmita quirínama nacái nabadácawa, néese nàypíná cayábéeri iyú wáapicha, wía Dios yéenibeca, wàypínácáiná mabáyawanáwaca, cáimiétaquéeri iyú nacái Dios icamaláná mèlumèluíri irìcu. ²²Wáalíacawa macái wawàsi Dios idàbéericaté cháí èeri irìcu, capiraléeri cáli íinata nacái, macáita yái iyéerica idéca yùuwichàacawa déecuiri iyú Dios idàbacatáiseté yùuwichàidaca nía àta siuca nacáide, èeri mìnanaí ibáyawaná ìwaliise. Yá macáita nàuwichàacawa, càide iyúwa inanái ùuwichàacaalíwa umusúadacaténá iicá èeri. ²³Càmita abéta yùuwichàacawa yái macáita wawàsi Dios idàbéerica, wíacáaníta nacái wàuwichàacawa, wía Dios yèeyéicaté irí Espíritu Santo wáalífacaténáwa Dios imàníinápíná walí cayábéeri càide iyúwaté íimáaná walí. Wàuwichàacawa wáináidacawa wawàwalicúsewa idècunitàacá watuíyàaca wéenáiwana yàanàaca, Dios yáasáidacatáipínáta yéenibeca wía imichàidacaalípiná wíawa yéetácáisi íicha. ²⁴Dios idéca iwasàaca wía yàasu yùuwichàacáisi íichawa, imànicaténá walí cayábéeri áibaalípiná wapíchalécáwa. Imáalàidacaalíté imànica walí yái cayábéeritá, yá càmita iwàwacutá watuíyàacatáni. ²⁵Quéwa càmitàacá yéewa waicáca yái cayábéeri watuíyèerica siùcade, íná iwàwacutá watuíyàaca mamáalàacatani, matuíbanáiri iyú, càmita nacái waméyáawa watuíyàacani.

²⁶Càita nacái Espíritu Santo iyúudàaca wía, ichàiniadaca wáiwitáise, càmicáiná wáalíawa cayába càinácaalí iwàwacutáaná wasutáca Dios íicha càide iyúwa iwàwacutáaná wáalíacawa. Quéwa Espíritu Santo isutáca walípiná Dios íicha manuísíwata. Isutáca walí Dios íicha

tàacáisi iyú càmfírica yéewa èeri mìnanaí yáalimá icàlidaca nataacái iyúwa. ²⁷Diosca, yái yáaliérica wawàwa, yáalí nacái yéemiaca càinácaalí ímáaná yái tàacáisi Espíritu Santo icàlidéerica, yácáiná Espíritu Santo isutáca walí Dios ícha càide iyúwa Dios iwàwáaná, wía Dios yéenibeca.

Más que victoriosos

²⁸Wáaliacawa macáita yái wachàbáanácawa, wía Dios yàasunáica, Dios idéca imàacaca ichàbacawa, iyúudàacaténá wía, yéewanápiná wàyaca càide iyúwa iwàwáaná, wía cáininéeyéica iicáca Dios, Dios imáidéeyéica càide iyúwaté íináidáanáwa imáidáanápináté wía yàasunáipináwa. ²⁹Dios yáaliacatéwa wàwali bàalutésíwa, yáté íináidacawa imàacáanápináté wadèniaca waicácanáwawa Dios Iiri iicácanáwa nacáiri, wadèniacaténá nacái wáiwitáisewa càide iyúwa Dios Iiri íiwitáise iyáaná yéewanápiná wabèricani, yái Iirica, icuèrica wía manùbéeyéica. ³⁰Wía Dios íináidéeyéicatéwa ìwali quèchatécáwa imàacáanápináté wàyaca càide iyúwa Iiri iyáaná, wíacata Dios imáidéeyéicaté yàasunáipináwa. Wía Dios imáidéeyéicaté yàasunáipináwa, wíacata nacái mabáyawanéeyéicaté Dios iicá. Wía Dios iiquéeyéicaté mabáyawanéeri iyú, wíacata nacái Dios íináidéeyéicatéwa ìwali imàacáanápiná wàyaca cáimiétacanéeri iyú yáapicha chènuniré icànéeyéipiná Dios icamaláná mèlumèlúiri iyú.

³¹¡Iná péemiacué cayábani, nuénánái! ¡Dios yàacawéeridacáiná wía, íná canácata yáaliméerica imáalàidaca wía! ³²Dios càmitaté imáisaníaca wáicha Iiriwa, càmitaté nacái icúa Iiriwa yùuwichàacáisi ícha, néese Dios ibànùacaté Iiriwa yéetáanápinátéwa wáichawalíná wabáyawaná ìwalíise. Dios imànicáinaté walí yái cayábéeri manuísíwéerica, íná yéewa wáaliacawa báisíiri iyúcani Dios yàanápiná walíni Iiri yáapichawa, macáita yái wamáapuèrica. ³³¡Canácata yáaliméeripiná icháawàaca wabáyawanámi íináwaná ìwali Dios írí, wía Dios yeedéeyéicaté yàasunáipináwa! Yácáiná idéca mabáyawanáca Dios iicáca wía. ³⁴¡Canácata yáaliméeripiná yúucaca wía infierno írículé wabáyawanámi ìwalíise!, yácáiná Cristo Jesús yéetácatéwa wáichawalíná wabáyawaná ìwalíise, imichàacaté nacáiwa yéetácaisi ícha. Yáté yàacawa chènuniré yáawinacaténáwa Dios yéewápuwáise icúacaténá macáita Dios yáapicha. Jesucristo isutáca iyaca Dios ícha walípiná mamáalàacata, itàaníca wawicáu Dios yáapicha. ³⁵¡Canácata yáaliméeripiná yeedáca wía Cristo ícha, yái cáininéerica iicáca wía!

Ewita wàuwichàacaalíwa, éwita nacái máinícaalí achúmaca wáináidaca wawàwawa, éwita nacái nàuwichàidacaalí wíawa Wáiwacali ìwalíse weebáidacáiná itàacái, éwita máapícaalí wía manuísíwata, éwita catúulécanácaalí wía, éwita máinícaalí nawàwa namànica walí báawéeri, éwita nanúacaalí wíawa, càicáaníta canácata yáaliméeri yeedáca wía Cristo íicha, yái cáininéerica iicáca wía. ³⁶Aiba profeta icàlidacaté Dios itàacái bàalutíé íiméerica càinácaalí Dios yàasu wenàiwicanái yùuwichàanápínátéwa. Iimacaté:

“Mamáalàacata nawàwa nanúaca wía weebáidacáiná pitàacái.

Càide iyúwa wenàiwica itécaalí ipìrawa oveja alé yàatalé inuérica pìrái, càita nacái nawàwa nanúaca wía”,

íimacaté yái profetaca.

³⁷Quéwa éwita wàuwichàacáanítawa càiri wawàsi ìwalíse, càicáaníta wamawèniadaca wàacawa macái báawéeri íiwitáaná, cachàiníwanái mamáalàacata nacái wáiwitáise Wáiwacali Jesucristo ìwaliwa, ichàini iyú nacái, iyúudàacáiná wía, yái Wáiwacalica cáininéericaté iicáca wía, yéetáanápínátéwa wáichawalíná. ³⁸Núalíacáináwa báisíiri iyúcani canácata yáaliméeri yeedáca wía Dios íicha yái cáininéerica iicáca wía. Ewita wéetácaalíwa, éwita wàyacaalí quiríta nacái, càicáaníta canácata yáaliméeri yeedáca wía Dios íicha. Angelnái nacái, demonio íiwacanánái nacái càmita náalimá needáca wía Dios íicha. Canácata báawéeriquéi yáaliméeri yeedáca wía Dios íicha, yái báawéerica iyéerica siúcade, càita nacái báawéeri iyéeripiná wapíchalécáwa, canácata yáaliméeripiná yeedáca wía Dios íicha. ³⁹Ewita wàacaalíwa dùlupùta yàasu cáli néré, càita nacái walicùacaalíwa depuúwalé cáli iriculé, càicáaníta canácata yáaliméeri yeedáca wía Dios íicha. ¡Yá canáca áiba wawàsi Dios idàbéericaté yáaliméeripiná yeedáca wía Dios íicha, yái wáalíericawa cáinináca iicáca wía ibànùacáináté Wáiwacali Cristo Jesús yéetáanápínátéwa wáichawalíná wabáyawaná ìwalíse!

Dios ha escogido a Israel

9 ¹Núa, yeebáidéerica Cristo itàacái, núumacué pirí báisíiri iyú, càmitacué nacái nuchìwáida pía. Espíritu Santo imàacacáiná matuíbanáica nuwàwa, íná yéewa núalíacawa nucàlidacani báisíiri iyú. ²Máiní catúulécanáca numànica nuwàwawa nuénánái israelitanái ìwaliwa, achúma nacái nuwàwa mamáalàacata nàwali. ³Máiní cáinináca nuicáca nuénánáisiwawa, nàwiríá yéénánái, ínáté batéwa nuwàwacaté càmita Cristo yàasu wenàiwica núa Dios yùuwichàidáanápínáté núa

càiripináta nùalimácaalí nuétácawa nuénánái israelita íchawalínáwa, nuwasàacaténá nía Dios yàasu yùuwichàacáisi ícha. Quéwa càmita yéewa nuétácawa náichawalíná nabáyawaná ìwalíse, éwita cáininácaáníta nuicáca nía manuísíwata. ⁴Israel itaquénáinámica nía. Dios yeedácaté nía yàasunáipináwa iicácaténá nía iyúwa yéenibewa. Bàaluité Dios ìyacaté nàacuèsemi icamaláná mèlumèluíri irícuwa. Imànicaté nacái náapicha wawàsi icùanápináté nía. Imàacacaté nacái itàacáíwa profeta Moisés irí, yéewacaténá israelitanái yáalíacawa càinácaalíté Dios iwàwáaná nàyaca. Dios yéewáidacaté nía nacái namànicaténá culto nàacaténá Dios icàaluíná. Icàlidacaté nacái nalí cáimiétacanéeri iyúni imànínápináté nalí cayábéeri manuísíwata. ⁵Níái israelitaca, níacata wàawirináimi itaquénáinámica. Néeseté Wáiwacali, yácata israelitanái yàasu Mesías, yái nacuèrinápináca Dios ibànuèricaté nalí. Wáiwacali yàanàacaté aléi èeri iriculé, yáté imusúaca iicá èeri iyúwa israelitasàiri. Yái Wáiwacali, yácata Wacuèriná Diosca cachàiníirica náicha canánama, icuèrica nacái macáita, íná wàacué Wáiwacali iríwa cayábéeri càiripináta. Báisíta, amén.

⁶Quéwa éwita càmicáaníta macáita Israel itaquénáinámi neebáida Dios itàacái, càicáaníta Dios càmita yúuca íchawa itàacáíwa icàlidéericaté nalí cáimiétacanéeri iyú, íméerica imànínápiná nalí cayábéeri. Quéwa càmita Dios iicá macáita Israel itaquénáinámi iyúwa yàasunáíwa, báisi israelitanáisiwaca, níacáiná abénaméeyéi néená càmita neebáida Jesucristo itàacái. ⁷Dios càmita iicá iyúwa yàasunáíwa macáita Abraham itaquénáinámi, yácáiná Dios càì ímacaté Abraham irí: “Nuicápiná iyúwa nùasunáíwa pìiri Isaac itaquénáinámi”, càì ímacaté yái Diosca, éwita Abraham idèniacáanítaté yéenibewa áibanái. ⁸Iná yéewa wáalíacawa Dios càmita iicá iyúwa yéenibewa macáita Abraham itaquénáinámi, néese níawamita cawinácaalí yeebáidéeyéica Dios itàacái Dios icàlidéericaté Abraham irí cáimiétacanéeri iyú, íméerica Dios imànínápináté cayábéeri Abraham itaquénáinámi irí. ⁹Dios icàlidacáináté Abraham iríni cáimiétacanéeri iyú imàacáanápináté quéenibeca Abraham. Yáté càì Dios ímaca: “Aiba camuúpiná numàacapiná quéenibeca pirí úara piacawéetúaca Saraca, yá udèniápináca uíriwa”, ímacaté yái Diosca.

¹⁰Iyaca áiba wawàsi nacái: Wàawirimi Abraham ìiri ípidenéericaté Isaac idèniacaté yéenibewa yàacawéetúa Rebeca yáapichawa. Pucháiba aslanáica níara Isaac yéenibeca. Ibèeri ípidenáté Esau, iméeréeri nacái ípidenáté Jacob. ¹¹⁻¹³Quéwa ipíchawáiseté namusúa naicá

èeri, ipíchawáiseté nacái namànica cayábèeri, báawéeri nacái, yáté Dios ímaca Rebeca irí: “Ibèeri íbaidapíná iméeréeri iríwa”, càité ímaca yái Diosca. Càité nacái profeta itànàacaté tàacáisi nàwali Dios inùmaliçuise. Dios ímacaté: “Cáininácaté nuicáca Jacob, quéwa càmitaté nuedá Esáu nùasu wenàiwicapínáwa”, càité ímaca yái Diosca. Càita wáaliacawa Dios yeedáca nía yàasu wenàiwicanáipínáwa càide iyúwaté ínáidáanáwa. Yásí imáidaca wenàiwica yàasunáipínáwa quéwa càmita ìwalíse yái namànírica.

¹⁴Iná cawàwanáta áibanái ímaca báawacasa Dios íiwitáise càmicáiná imáida wenàiwica yàasunáipínáwa ìwalíse yái namànírica. ¡Càmírita! ¹⁵Dios ímacáináaté profeta Moisés irí: “Nuicápiná napualé cawinácaalí nuwàwéeyéica nuicáca ipualé. Càita nacái catúulécanápiná nuicáca cawinácaalí nuwàwéeyéica nuicáca itúulécaná”, càité Dios ímaca. ¹⁶Iná yéewa wáaliacawa Dios càmita iicá wenàiwica ipualé ìwalíse yái nawàwéerica, ìwalíse nacái yái namànírica macái nachàini iyúwa. Néese iicáca napualé ínáidacáináaté imànínápiná nalí cayábèeri. ¹⁷Càité nacái bàaluité Dios ímacaté faraón irí, yái icuèricaté Egipto yàasu cáli. Dios ímacaté: “Nudéca numàacaca picúaca piasu cáliwa núsáidacaténá nuchàiniwa macái èeri mìnanáí irí numànicaalípiná pirí wawàsi caiyéininéeri. Iná yéewa macái èeri mìnanáí yéemiápiná nuináwaná ìwali”, ímacaté yái Diosca. ¹⁸Càita wáaliacawa catúulécanáca Dios iicáca cawinácaalí Dios iwàwéeyéica iicáca itúulécaná. Dàalaca nacái imàacaca áibanái íiwitáise dàalacaténá nánáidacawa nawàwalíçuisewa.

¹⁹Cawàwanáta píimaca píináidacawa piríwa: “Dios imànicáiná càì, íná canáca yéewaná Dios yùuwichàidaca báawéeyéi wenàiwica Dios imàacacáiná namànica nabáyawanáwa”, càì píináidacawa cawàwanáta. ²⁰Picá càì píimaca. Wenàiwicacáiná pía meedá, canáca yéewaná pisutáca péemiawa Dios cáná yéewa imàni wawàsi. Péemià comparación: Canácatáita càì catùà ímaca irí yái imànírica úa: “¿Cáná càì pimànica núa?”, càmita yéewa úuma úái catùaca. ²¹Yái imànírica catùà yáalimá imànica ibái iyúwata iwàwáaná imànicani. Iná imànica ibái yéená úasíwaná, yéenáta nacái imàni áiba iwàsape iyú.

²²Càita nacái báisiiri iyú Dios yéewa imànica càide iyúwa iwàwáaná. Dios yéewa yùuwichàidaca manuísíwata ichàini manuírí iyúwa macáita wenàiwica Dios ínáidéeyéicatéwa yùuwichàidáanápiná nía, cawinácaalí imàníiyéica ibáyawanáwa. Dios idéca ìidenlaca yái namànínáca nabáyawanáwa déecuírí iyú. ²³Càita nacái Dios imànica yeedácaténá

wía yàasunáipináwa. Dios íináidacatéwa catúulécanaánápinaté iicáca wía, imànínápínaté nacái walí cayábéeri manuísíwata. Íináidacaté nacáiwa imàacáanápíná wàyaca cáimiétacanéeri iyú yáapicha chènuniré icamaláná mèlumèlúiri írìcu. Càì imànica walí yáasáidacaténa íiwitáise cachàiníriwa macái wenàiwica írí. ²⁴Iná Dios idéca imáidaca wía yàasunáipináwa, abénaméeyéi wéenanái wía judíoca, abénaméeyéi nacái càmfíyéi judío. ²⁵Càité nacái profeta Oseas itànàacaté tàacáisi bàaluité Dios inùmaliçuíse. Dios íimacaté:

“Aibanái càmfíyéité nucúa bàaluité, nucùapíná níawa áibaalípiná. Nía nacái càmfíyéica áibanái iwàwa bàaluité, cáininápínaca nuicáca níawa.

²⁶Alé núumacatalécaté nalí: ‘Càmíyéicué pía nùasu wenàiwica’, alé núumapínaca nàwaliwa nuénibeca nía, núa cáuri Diosca”, íimacaté yái Diosca. ²⁷Bàaluité profeta Isaías íimacaté israelitanái iwali: “Ewita manùbéeyéicáaníta níái Israel itaquénáinámica càide iyúwa càina imulúí, càicáaníta càmfíyéipíná manùba nía Dios iwàsèeyéipíná yàasu yùuwichàacáisi íichawa. ²⁸Yácáiná Wacuèriná Dios imànipíná mesúnamáita macáita càide iyúwaté íimáaná imànínápínaté cháí èeri írìcu”, càité íimaca yái Isaíasca. ²⁹Càité nacái profeta Isaías íimaca bàaluité:

“Wacuèriná Dios, cachàiníri náicha canánama, càmicaalíté ichàiniada wéenibe yéetácáisi íichatá, wía israelitaca, yáté càica wíatáde iyúwa pucháiba yàcalémi Sodoma, Gomorra nacái, Dios imáalàidéeyéicaté nabáyawaná iwálísewa”, càité íimaca yái profetaca Isaías.

Los judíos y el evangelio

³⁰Péemiàcué cayábani. Abénaméeyéi càmfíyéi judío, càmfíyéicaté nacái icutá Dios cayábáanápíná iicáca nía, mabáyawanáca Dios iicáca nía, cawinácaalí yebáidéeyéica Jesucristo. ³¹Quéwa, israelitanái càmitaté càì namànica. Nadènìacaté tàacáisi profeta Moisés itànèericaté Dios inùmaliçuíse icàlidéerica càinácaalíté israelitanái iwàwacutáaná nàyaca machacàníri iyú Dios iicápiná. Néese máiníté náalimáidaca namànica macáita cayábéeri iyú càide iyúwa yái tàacáisi íimáaná, náimacáinaté mabáyawanáca Dios iicáca nía iwálíse yái cayábéerica namàníricaté. Quéwa càmitaté mabáyawaná Dios iicáca nía. ³²Nucàlidacué piríni siücade cáná yéewa càmita mabáyawaná Dios iicáca nía: Nawàwacáiná cayábaca Dios iicáca nía iwálíse yái namànínáca cayábéeri iyú càide

iyúwa profeta Moisés ichùulianáté nàawirináimi. Càmita nawàwa cayábaca Dios iicáca nía ìwalísecáita yái neebáidáanáca Dios. Iná yéewa nacaláacawa Dios ícha Jesucristo ìwalíse, báawacáiná naicáca Cristo yéetáanáwa cruz ìwali. Càita Jesucristo ìyaca nalí siücade iyúwa manuiri íba wenàiwica yúuwèeriwa iwéré cáiwíiri iyú. ³³Càité nacái áiba profeta itànàacaté tàacáisi bàaluité Dios inùmalìcuíse Jesucristo ìwali. Yái Jesucristoca càicanide iyúwa manuiri íba. Dios ímacaté:

“Càide iyúwa wenàiwica yeedácaalí cayábéeri íba manuiri idàbacaténá imànica capii dàalanama, càita nacái nubànùapíná abéeri wenàiwica israelitanái iríwa nacuerínápiná máiníiri cayábaca, níara ìyéeyéica Jerusalén iyacàlená irícu, áibaalí ípidenácatalé Sión. Quéwa abénaméeyéi néená càmitapíná neebáida itàacái, calúa nacái naicápinácani. Quéwa abénaméeyéi néená neebáidapíná itàacái, íná càmita achúma nawàwa neebáidáaná ìwalísewa, yácáiná Dios imànipíná nalíwa macáita càide iyúwaté ímáaná nalí”,

ímacaté yái Diosca.

10 ¹Píacué nuénánáica, máiní nuwàwaca Jesucristo iwasàaca israelitanái Dios yàasu yùuwichàacáisi ícha. Iná nusutáca Dios ícha nalípiná mamáalàacata neebáidáanápiná. ²Núalimá nucàlidaca nàwali yái cayábéerica: Níái israelitaca máiní nawàwaca nàaca abéerita Dios icàaluíná, quéwa càmita náalíawa cayába càinácaalí Dios iwàwáaná. ³Càmita nawàwa neebáidaca Cristo yéetácatéwa yéewanápiná mabáyawanáca Dios iicáca nía. Nawàwaca meedá namànica nachàini iyúwani, cayábáanápinása Dios iicáca nía ìwalíse yái cayábéerica namànírira. Càmita nawàwa neebáidaca Cristo càide iyúwa Dios iwàwáaná, yéewanápiná mabáyawanáca Dios iicáca nía. ⁴Abéericata Cristo yái yáaliméerica imànica macáita càide iyúwa Dios itàacái ímáaná profeta Moisés itànèericaté. Iná yéewa macáita cawinácaalí yeebáidéeyéica Cristo itàacái, mabáyawanáca Dios iicáca nía.

⁵Bàaluité profeta Moisés itànàacaté càinácaalí wenàiwica náalimáaná nàyaca machacàníiri iyú namànicaalí macáita càide iyúwa Dios itàacái ímáaná Moisés itànèericaté. Moisés ímacaté: “Cawinácaalí wenàiwica imànírira macáita càide iyúwa Dios ichùulianá, yácata ìyéeripíná casímáiri iyú”, càité ímaca. ⁶Quéwa mabáyawanáca Dios iicáca wenàiwica cawinácaalí yeebáidéeyéica Cristo. Dios

itàacái profeta Moisés itànèericaté ímaca: “Picá càì pínáidacawa: ‘Canácata yáaliméeripiná íríacawa chènuniré’ ”, càité ímaca Moisés. Yái tàacáisi ímáanáca càmita iwàwacutá weedáca Cristo chènuníse iyúudàacaténá wía. ⁷Moisés ímacaté nacái: “Picá nacái pínáidawa: ‘Canácata yáaliméeripiná iricùacawa yéetéeyéimiwa yèewiré’ ”, càité ímaca Moisés. Yái tàacáisi ímáanáca càmita iwàwacutá weedáca Cristo yéetácáisi ícha iyúudàacaténá wía. Càmita iwàwacutá wamànica càiri càulenáca wawàsi yéewanápiná mabáyawanáca Dios iicáca wía. ⁸Péemìa Dios itàacái ímérica: “Yái tàacáisi iyaca mawiénita pírí pinùmálicu, piwàwalicu nacái”, càì ímaca Dios itàacái. Yácata tàacáisi wacàlidéerica ímérica iwàwacutáaná weebáidaca Jesucristo, yéewanápiná mabáyawanáca Dios iicáca wía. ⁹Picàlidacaalí áibanái írí Jesús iináwaná ìwali Wacuèriná Dioscani, peebáidacaalí nacái piwàwalicuísewa Dios imichàidacaté Jesús yéetácáisi ícha, yásí Jesucristo iwasàaca píawa Dios yàasu yùuwichàacáisi ícha. ¹⁰Weebáidacaalí wawàwalicuísewa, yásí mabáyawanáca Dios iicáca wía. Càita nacái wacàlidacaalí áibanái írí waináwanáwa weebáidaca Jesucristo itàacái Wacuèriná Dioscani, yásí iwasàaca wía Dios yàasu yùuwichàacáisi ícha.

¹¹Aiba profeta itànàacaté Dios itàacái icàlidéerica tàacáisi Wáiwacali Cristo ìwali: “Cawinácaalí yeebáidéeyéica itàacái, càmita achúma nawàwa neebáidáaná ìwalísewa, yácáiná Dios imànipiná nalí macáita càide iyúwaté ímáaná nalí”, càì ímaca Dios itàacái. ¹²Cáinináca Dios iicáca wía abédanamata, judíocaalí wía, càmicaalí judío wía nacái wadèlàcáiná abéerita Wáiwacaliwa, macáita wía yeebáidéeyéica Wáiwacali Cristo itàacáiwa. Wáiwacali imàni nacái cayábéeri manuísíwata nalí macáita yèeyéica icàaluíná. ¹³Càicáináaté áiba profeta itànàaca Dios itàacái Wáiwacali Cristo ìwali: “Macáita cawinácaalí isutéeyéica Wáiwacali ícha iicáanápiná napualé, yá Wáiwacali iwasàapínáca níawa Dios yàasu yùuwichàacáisi ícha”, ímacaté yái profetaca. ¹⁴Iná yéewa wáalíacawa iwàwacutáaná wàaca wacàlidaca Wáiwacali iináwaná ìwali áibanái wenàiwica írí, càmicáiná náalimá nasutáca ícha iicáanápiná napualé, yái càmíricáwaca neebáida itàacái. Càmita nacái náalimá neebáidaca ìwali yái càmíricáwaca néemìa iináwaná ìwali. Càmita nacái náalimá néemíaca iináwaná ìwali canácaalí áibanái icàlidéeyéipiná nalí itàacái. ¹⁵Càmita nacái wenàiwicanái yà icàlidaca nalí itàacái càmicaalí áibanái ibànù nía. Càité profeta itànàaca Dios itàacái bàaluité: “íMáiní casíimáica

waicáca nàanàanáca wàatalé, níái itéeyéica walí cayábéeri tàacáisi!”
 càité íimaca. ¹⁶Quéwa càmita neebáida Jesucristo itàacái iwàsàacaténá
 nía Dios yàasu yùuwichàacáisi íicha. Càité profeta Isaiás itànàacaté
 Dios itàacái bàaluité. Íimacaté: “Wáiwacali, canácata yeebáidéerica
 walí wàasu tàacáisi, yái wacàlidéerica nalí pinùmaliçuise”, càité
 íimaca yái Isaiásca. ¹⁷Iná yéewa wáaliacawa iwàwacutá wenàiwicanái
 yéemíaca áiba icàlidaca nalí Cristo itàacái yéewacaténá neebáidaca
 Cristo. ¹⁸Quéwa nusutáca nuémíawa: ¿Cawàwanáta càmitaté néemí
 Dios itàacái, yái tàacáisi icàlidéerica Dios iináwaná ìwali? ¡Báísíta,
 nadéerica néemíaquéera! Yácáiná Dios itàacái áiba profeta itànèericaté
 íimaca:

“Macái èeri mìnánái àta alénácaalí náyaca cháí èeri írìcu
 náaliacawa ìyaca abéeri Dios, naicácáiná macáita wawàsi
 Dios idàbéericaté cháí èeri írìcu, capìraléeri cáli íinata
 nacái”,

càité íimaca yái profetaca. ¹⁹Yá nuèpúa nusutáca nuémíawa àniwa:
 ¿Càmítasica israelitanái yáalíatéwa Dios yeedáanápínaté cà míiyéi
 israelita yàasunáipínáwa? Báísíta, nadéerica néemíaquéera, yácáiná
 profeta Moisés itànàacaté tàacáisi Dios inùmaliçuise. Dios íimacaté:

“Píacué israelitaca, piicápinácué numànica cayábéeri
 cà míiyéi israelita írì, yásí máinícué báawaca píináidacawa,
 calúacuéca nacái piicáca nía, níái piyúunáidéeyéicuéca
 cà míiyéica yáalimá yáaliacawa Dios ìwali”,

íimacaté yái Moisésca. ²⁰Néese càmitaté cáalu profeta Isaiás, yái
 itànàacaté càiri tàacáisica àniwa Dios inùmaliçuise. Dios íimacaté:

“Nudéca numàacaca náaliacawa nùwali, níara cà míiyéica
 israelitaca, cà míiyéicaté iwàwa yáaliacawa nùwali. Nudéca
 nacái núsáidaca nuíwítáise cachàiníriwa nalí, níara
 cà míiyéicaté isutá yéemíawa nuináwaná ìwali”,

càité íimaca yái Diosca, cà míiyéi israelita ìwali. ²¹Isaiás itànàacaté
 Dios itàacái nacái israelitanái ìwali. Dios íimacaté: “Mamáalàacata
 nùalimáidacaté nuwènúadaca náiwítáise báawéeri íicha, níái israelitaca
 cà míiyéica yeebáida nutàacái, cà míiyéi nacái iwàwa nucùaca nía”,
 íimacaté yái Diosca.

El Israel escogido

11 ¹Iná cawàwanáta áibanái iyúunáidaca Dios idéca yúucaca
 íichawa yàasu wenàiwicawa cáininéeyéica Dios iicáca, níái

israelitaca. ¡Càmírita!, núacáiná nacái israelitaca núa, Abraham itaquérinámi, Benjamín yàawiría yéénaca núa. ²Bàaluitésíwa Dios yeedáca israelitanái yàasu wenàiwicanáipináwa, yá siúcade càmita yúuca íchawa nía. Píalíacuéwa càinácaalí Dios itàacái icàlidáaná profeta Elías ìwalité. Elías isutácaté Dios ícha, yáté Elías icháawàaca israelitanái iináwaná ìwali Dios irí. Elías ímacaté Dios irí: ³“Nuíwacali, israelitanái nadéca nanúaca pìasu profetanái, nadéca namáalàidaca pìasu altar canánama, nàawirináimi nàacatalécaté picàaluíniná. Abéericata núa iyaca quiríta. Nawàwata nacái quéwa nanúaca núa”, ímacaté yái Elíasca. ⁴Quéwa Dios ímacaté Elías irí: “Nudéca nucùaca nía báawéeri ícha, nùasu wenàiwicawa israelitanái siete mil namanùbaca asianái càníyéica yàa cuwáisàiri Baal yéénáiwana ícàaluíniná”, ímacaté yái Diosca. ⁵Càita nacái siúcade nàyaca mamáalàacata máisibáwanáita israelitanái Dios yeedéeyéica yàasunáipináwa íináidacáinátéwa imàníinápiná nalí cayábéeri mawèníiri iyú. ⁶Dios càmita yeedá nía yàasunáipináwa ìwalíse yái cayábéerica namàníirica irípiná nachàini iyúwa. Néese Dios yeedáca nía yàasu wenàiwicapináwa iwàwacáiná imànica nalí cayábéeri mawèníiri iyú. Dios imànicaté nalí cayábéeri mawèníiri iyú yeedácaalíté nía yàasunáipináwa, éwita càmicáanítaté namàni cayábéeri.

⁷Iná càica nàyaca: Madécaná israelitanái nawàwacaté Dios iicáca nía mabáyawanéeri iyú, quéwa Dios càmitaté càì imàni. Néese abénaméeyéi israelitanái Dios íináidéeyéicatéwa yeedáanápinaté nía yàasunáipináwa, mabáyawanáca Dios iicáca nía. Quéwa áibanáica, dàalacaté Dios imàacaca náiwitáise dàalacaténá náináidacawa, càulenácaténaté neebáidacani, náí càníyéica iwàwa yeebáidaca Dios itàacái. ⁸Càité nacái profetanái itànàaca Dios itàacái israelitanái ìwali. Náimacaté: “Dios imàacacaté dàalaca náiwitáise, dàalacaténá náináidacawa, càníyéipiná yáalí yéemíaca càinácaalí báisíiri tàacáisi ímáaná. Càita nacái nía siúcade. Péemíacué comparación: Càica níade iyúwa wenàiwica idènièyéica ituíwa càníiri náalimá naicáidaca iyú, idènièyéica nacái yùuwiwa càníiri náalimá néemíaca iyú”, càité náimaca níái profetaca. ⁹Rey David itànàacaté nacái Dios itàacái israelitanái ìwali. Iimacaté:

“Nàasu cayábéeri yàacàsi, cawèníiri wawàsi nacái
ichìwáidapiná nía, nayúunáidacaténá cayábaca náapicha
Dios. Néese, ráunamáita Dios yùuwichàidapiná nía
nabáyawaná ìwalísewa.

¹⁰ Càipináca níade iyúwa matuíyéi, càmicáiná náalíawa Dios yúuwichàidáanápiná níawa. Dios imàacapiná báawéeri yúuwàacawa nàwali, yá nàuwichàapinácawa mamáalàacata”, càité íimaca yái Dios itàacáica.

La salvación de los no judíos

¹¹ Iná cawàwanáta áibanái iyúunáidaca Dios idéca yúucaca íchawa judíonái càiripináta nabáyawaná ìwalíise, yái càmíináca neebáida Jesús itàacái. ¡Càmíirita! Dios càmitaté imàaca naméeràacawa yúucacatená íchawa nía meedá càiripináta. Néese Dios iwàwacaté càmiyéi judío yeebáidaca Jesús itàacái yéewanápiná judíonái iicáca càinácaalí càmiyéi judío nàyáaná casímáiri iyú Dios yáapicha, yéewacatená judíonái iwènúadaca íiwitáisewa neebáidacatená nacái Jesucristo itàacái. ¹² Càmitaté judíonái yeebáida Cristo itàacái, íná Dios idéca imàacaca càmiyéi judío yeebáidaca. Càita càmiyéi judío nadéca nàanàaca cayábéeri wawàsi càmicáiná judíonái yeebáida Cristo itàacái. Iná yéewa wáalíacawa Dios imànínápiná máini cayábéeri cachàiníwanái macái èeri mìnánái irí judíonái iwènúadapinácaalí íiwitáisewa Dios irípiná àniwa yéewacatená manùbéyéi neebáidaca Cristo itàacái.

¹³ Quéwa siùcade nuwàwacué nucàlidaca pirí wawàsi, píacué càmiyéica judío. Dios idéca ibànùaca núa nucàlidacatená itàacái càmiyéi judío irí, íná máini cawènica nuicáca yái nuíbaidacalécawa, nuwàwaca nacái nuíbaidaca Dios irípiná cachàiníri iyú. ¹⁴ Nuwàwaca nuénánái judíonái iicáca càinácaalícué pìyáaná casímáiri iyú Dios yáapicha, yéewacatená nawàwaca neebáidaca Cristo itàacái càide iyúwacué peebáidáaná. Càita cawàwanáta núalimá nuwènúadaca náiwitáise Cristo irípiná iwasàacatená nía Dios yàasu yúuwichàacáisi ícha. ¹⁵ Dios idéca iwènúacawa judíonái ícha càmicáinaté nawàwa neebáidaca Cristo itàacái, íná siùcade yáalimá cayábaca Dios macái èeri mìnánái yáapicha. Iná yéewa wáalíacawa Dios imànínápiná máini cayábéeri cachàiníwanái mamáalàacata macái èeri mìnánái irí judíonái nawènúadacaalípiná náiwitáisewa Dios irípiná àniwa. ¡Yásí máinípiná cayábaca walíni càide iyú wenàiwica ícaucàacaalíwa yéetácáisi ícha! ¹⁶ Péemiacué comparación: Judíonái imànicaalí idàbáanéeri pan ofrenda piná namàacacatenáni Dios irí sacerdotenái iyáapiná, yásí Dios yàasucani, yái idàbáanéeri panca namàníirica íbesi ícha panpiná. Dios yàasucáináni, yái idàbáanéerica panca, íná

Dios yàasuca yái íbesica macáirita. Càita nacái wamàacacaalí àicu ipìchu ofrenda iyú Dios irí, yásí Dios yàasuca nacái àicu yàanaca canánama. Yái comparaciónca ímáanáca càicanide iyúwa judíonái yàawirináimi. Dios yàasu wenàiwicacaté nía idàbáanéeyéicaté, íná yéewa wáalíacawa áibaalípiná Dios yàasu wenàiwicapináca nacái nataquénáinámi, níaí judíoca.

¹⁷Péemíacué áiba comparación: Dios iicáca yàasu wenàiwicawa càide iyúwa olivo yéetaná. Quéechatécáwa yàasu wenàiwicaca níaí judíoca. Néeseté abénaméeyéi néená nawènúadaca náiwitáisewa Dios íicha. Ináté càmita quirínama Dios yàasu wenàiwica nía, càide iyúwa wawichùacaalí báawéeri yàanami olivo yéetaná íicha. Néese Dios imáidacaté pía, pía càmirica judío yàasu wenàiwicacatená pía judíonái yáamirìcubàa, càide iyúwa wachanàidacaalí áiba íiwitáaná olivo yàanata ànalímáiséerica idàbáanéeri yàanamica yáamirìculé càyacanácatenáni olivo yéetaná ìwali. Yái yàanaca ànalímáiséeri wachanàidéerica olivo yéetaná ìwali ímáanáca càicanide iyúwa pía, pía càmirica judío yebáidéerica Cristo itàacái, yéewacatená Dios yàasu wenàiwicaca pía, càide iyúwaté judíonái ìyáaná quéechatécáwa. ¹⁸Picá cáimacái piicáca píawawa náicha níaí Dios yàasu wenàiwica idàbáanéeyémica, níaí judíoca. Piyúnáidacaalí cayábaca pía judíonái íicha, néese piwàwali càmita yéewa cachàinica pía Dios yàasu wenàiwica idàbáanéeyéi íicha, níara judíonái yàawirináimi yebáidéeyéicaté Dios itàacái bàaluité, càide iyúwa àicu yàana càmíiná yéewa càyacanàcani ichàini iyúwa méetàuculé àicu ipìchu íicha.

¹⁹Cawàwanáta càì píimaca: “Quéwa Dios iwichùacaté idàbáanéeri yàanami ichanàidacatená núa olivo yéetaná ìwali. Càita Dios imàacaca yàasu wenàiwicaca núa, íná cayábéerica núa judíonái íicha”, càì piwàwa píimaca cawàwanáta. ²⁰Cayába, nuénásàiri, picá càì píináidacawa. Piwàwali Dios yúucacaté íichawa nía càmiíyéicaté yebáida itàacái, idéca nacái imàacaca yàasu wenàiwicaca pía peebáidacáiná Jesucristo, càide iyúwa wawichùacaalí báawéeri yàanami olivo yéetaná íicha wachanàidacatená áiba íiwitáaná olivo yàana àicu ìwali. Càité Dios imànica pirí cayábéeri, íná picá cachàini piicáca píawawa judíonái íicha, néese píaca Dios icàaluíniná, picá píichawa cayába nacái, ipíchaná pimànica pibáyawanáwa. ²¹Càmicáínáté Dios imàaca iwàwawa nabáyawaná íicha níaí idàbáanéeyémica yàanaca, níaí judíoca càmiíyéica yebáida Cristo itàacái. Iná yéewa wáalíacawa càmita imàacapiná iwàwawa pibáyawaná íicha pimànicaalí pibáyawanáwa mamáalàacata càide iyúwaté judíonái

imànfíiná. ²²Iná pínáidawa cayába Dios ìwali máiníiri cayábaca íiwitáise, quéwa máiníiri cachàinica íiwitáise nacái. Dios imànicaté cachàini nalí icaléeyéicatéwa Dios ícha nabáyawaná ìwalísewa, néese imànicaté pírí cayábéeri. Quéwa iwàwacutá peebáidaca itàacái mamáalàacata, piwènúadacaténá píiwitáisewa pibáyawaná íchawa. Càmicaalí càì pimàni, yásí yúuca íchawa pía càide iyúwa wawichùacaalí báawéeri yàanami olivo yéetaná ícha. ²³Quéwa judíonái nawènúadacaalí náiwitáisewa neebáidacaténá Cristo itàacái, yásí Dios yàasu wenàiwicaca nía àniwa, càide iyúwa wachanàidacaalí olivo yàanami àniwa olivo yéetaná ìwali wàlisài iyú, cachàiníiricáiná Dios imànicaténá càì. ²⁴Péemìa comparación: Wáalimá wamànica càulenéri wawàsi wachanàidáaná ànalimáiséeri àicu yàana cayábéeri olivo yéetaná ìwali idàwinàacaténáwa, íná yéewa wáalíacawa càmfíríca máiní càulenáca wachanàidaca olivo yàanamísíwa olivo yéetaná ìwali, yái yàanamica wawichuèricaté olivo yéetaná ícha. Càita nacái Dios imànica: Dios imàacacaté yàasu wenàiwicaca pía, éwita càmicáaníta judío pía, íná yéewa wáalíacawa imàcáanápíná yàasu wenàiwicapíná nía àniwa níái judíoca, neebáidacaalí Cristo itàacái, idàbáanéeyéicáináte Dios yàasu wenàiwicaca nía bàaluité.

La salvación final de los de Israel

²⁵Píacué nuénánáica, nuwàwacué pialíacawa wawàsi ibàacanéri ìwali ipíchanácué máiní cáimacáica piicáca píawawa israelitanái ícha. Dios idéca imàcaca dàalaca náiwitáise achúma èerita, níái israelitaca. Càipíná israelitanái ìyaca àta macáita càmfíyeyí judío néená neebáidacataléta Jesucristo itàacái, macáita càmfíyeyí judío Dios yeedéeyéica yàasunáipínáwa. ²⁶Idécánáami càì ichàbacawa, yásí Dios iwasàapíná Israel itaquénáinámi canánama Dios yàasu yùuwichàcáisi ícha. Càica wáalíacawa bàaluitécáiná profetanái itànàacaté tàacáisi Dios inùmalícuíse. Càité Dios íimaca:

“Yái iwasèeripínáca israelitanái yàanàapíná Sión ìyacàlená néesewa. Yá iwènúadapíná náiwitáise nabáyawaná íchawa, níái Jacob itaquénáinámica.

²⁷Càipíná numànica nalíwa machacàníiri iyúni càide iyúwaté numàníínaté wawàsi nàawirináimi yáapícha, numàcáanápínaté nuwàwawa nabáyawaná ícha”, íimacaté yái Diosca.

²⁸Siùcade manùbéeyeyí judío yéená càmitàacáwa neebáida yái tàacáisi icàlidéerica Jesucristo iwàwaca iwasàaca wenàiwicanái

Dios yàasu yùuwichàacáisi ícha, íná Dios iicáca judíonái iyúwa yùuwidenáíwa. Nàuwidecaté namànica Dios, néeseté píacué càmiíyéica judío pidàbacatécué péemíaca Dios itàacái peebáidacatenácué náamirícubàa. Quéwa cáinináca Dios iicáca judíonái mamáalàacata imànicáináté wawàsi nàawirináimi yáapicha yeedáanápínaté nía yàasunáipínáwa. ²⁹Cáinináca Dios iicáca judíonái mamáalàacata càmicáiná Dios yèepùadapíná náichawa yái cayábéeri wawàsica imàníricaté nàawirináimi yáapicha, càmita nacái Dios yúucapíná íchawa nía, níái wenàiwica Dios imáidéeyéicaté yàasunáipínáwa. ³⁰Bàaluité càmitacué pimàni càide iyúwaté Dios iwàwáaná. Quéwa siùcade càmicáiná judíonái imàni càide iyúwa Dios iwàwáaná, íná catúulécanáca Dios iicácuéca pía, píacué càmiíyéica judío. ³¹Càide iyúwacué càmfínaté pimàni càide iyúwa Dios iwàwáaná, càita nacái siùcade judíonái càmita namàni càide iyúwa Dios iwàwáaná. Càide iyúwa Dios iicáanácué pipualé càmicáináté judíonái yeebáida, càita nacái Dios iicápiná judíonái ipualé àniwa. ³²Dios iicápiná judíonái ipualé Dioscáiná idéca cabáyawanáca iicáca macái wenàiwica íwítáaná, yéewanápiná Dios iicáca macái wenàiwicanái ipualé abédanamata.

³³¡Máiní manuísíwata Dios iicáca wenàiwicanái ipualé, imànicaténá nalí cayábéeri manuísíwata! ¡Máiníri cáalíacáicani áibanái ícha canánama yái Diosca! ¡Máiní nacái yáalíacawa macái wawàsi ìwali! Canácata yáaliméerica yáalíacawa macáita wawàsi Dios ínáidéericawa ìwali; càita nacái canácata yáaliéricawa cayába Dios íwítáise ìwali macáisíwata. ³⁴Càité áiba profeta itànàaca Dios itàacái íméerica: “Canácata yáaliméerica yáalíacawa cayába càinácaalí Wacuèriná Dios ínáidáanáwa. Canácata nacái yáaliméerica yàalàaca Dios. ³⁵Macáita yái Dios idènièrica, càmitaté áibanái yàaca íríní, íná Dios càmita imawènà áibanái ícha wawàsi, càmita nacái iwàwacutá ipáyaidaca íchawa imawèniacálewa”, ímacaté yái profetaca. ³⁶Canácata cachàiníríca Dios ícha, Dios idàbacáináté macáita wawàsi, yá nacái Dios icùaca macáitani, yá nacái macáita yái iyéerica, iyaca Dios írípíná. ¡Iná wàacué Dios írí cayábéeri càirípináta! Báisíta, amén.

La vida consagrada a Dios

12 ¹Píacué nuénánáica, Dios idéca iicáca wapualé manuísíwata imànicaténá walí cayábéeri, íná nùalàacué pía manuísíwata pimàacáanápínácué píawawa Dios írí iyúwa cáuri ofrenda, mabáyawanéeri nacái, casímáiri nacái Dios iicáca. Yácata báisíiri

culto Dios iwàwéericuéca pimànica irí, piacaténacué Dios icàaluíniná cáiwitáiséeri iyú. ²Picácué quirínama pìyaca càide iyúwa èeri mìnaná iyáaná siúcade, níái càmíiyéica yáalfawa Dios iwali. Néese piwènúadacué yái píináidáanácawa yéewacaténacué pìyaca píiwitáise wàlisàí yáapichawa, yéewanápinacué nacái píalíacawa Dios íiwitáise iwali, càinácaalí Dios iwàwáanacué pimànica cayábéeri, mabáyawanéeri iyú, casfímáirica Dios iicáca.

³Dios idéca imànica nulí cayábéeri mawèníiri iyú imàacáanápiná nuíbaidaca irípiná. Ichùuliaca núa nùalàanápinacué pía. Iná núumacué pirí: Picácué máiní cachàini piicáca píawawa càmicaalícué máiní cachàini pía. Néese, iwàwacutacué píináidacawa pìwaliwa cáiwitáiséeri iyú. Picácué píalimáida pimànica áiba píibaidacaléwa Dios irípiná càmicaalí Dios imàaca pirí càiri chàinisi píibaidacaténá càì. Néese pimànicué píibaidacaléwa Dios irípiná, yái íibaidacalési Dios imàaquéericuéca pirí càiri chàinisi pimànicaténáni, yái chàinisi Dios imàaquéericatécué pirí idàbacaalítécué peebáidaca itàacái. ⁴Péemiacué comparación: Abéericata yái waináca, quéwa wadèniaca wàwalíiséeriwa madécaná. Iya nacái wáiwita, wacáapi nacái, wàabàli nacái, wàuwí nacái, watuí nacái. Macái wàwalíiséeri imanùbaca nadèniaca náibaidacaléwa méetàucunamata náichawáaca. ⁵Càita nacái wía yeebáidéeyéica Cristo itàacái. Ewita manùbéeyéicáníta wía, càicáníta wàyaca càide iyúwa abéeri wenàiwica Cristo ichàini iyú. Yá waicáyacacawa càide iyúwa abémisana, càide iyúwa wainá idèniáná iwàlíséeriwa madécaná quéwa abéericata yái waináca.

⁶Dios imàacacaté walí chàinisi wáalimáwanama méetàucunamata wáichawáaca càide iyúwa iwàwáaná imàacaca walíni. Iná iwàwacutá wamànica cayábéeri walíwáaca wayúudàayacaténáwa, wáibaidáanápiná Dios irí càide iyúwa Dios imàacáanáté walí chàinisi. Wadèniacaalí chàinisi Dios néeséeri wacàlidacaténá tàacáisi inùmaliçuíse, yásí iwàwacutá wacàlidaca tàacáisi inùmaliçuíse càide iyúwa Dios imàacáaná wáalíacani. ⁷Wadèniacaalí chàinisi Dios néeséeri wayúudàacaténá áibanái, yásí iwàwacutá wayúudàaca nía cayábéeri iyú. Cawinácaalí wéenáca Dios imàaquéericaté irí chàinisi yéewáidacaténá áibanái wenàiwica Dios itàacái iyú, iwàwacutá yéewáidaca nía cachàiníiri iyú. ⁸Cawinácaalí wéenáca Dios imàaquéericaté irí chàinisi yàalàanápiná áibanái ichàiniadacaténá nawàwa, iwàwacutá imichàidaca áibanái íiwitáise mamáalàacata. Cawinácaalí wéenáca yèerica cawèníiri iyúudàacaténá áibanái, iwàwacutá càmíirica canùmasée yàasu ofrenda

ìwaliwa. Cawinácaalí wéenáca icuèrica wía icùacaténá wenàiwica yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái, iwàwacutá icùaca wía cáalíacáiri iyú. Cawinácaalí wéenáca Dios imàaquéericaté irí chàinisi iicácaténá catúulécaneéyèi ipualé iyúudàanápíná nía, iwàwacutá iyúudàaca nía casímáiri iyú.

Deberes de la vida cristiana

⁹Cáininácué piicáyacacawa báisíiri iyú. Pimàacacué píchawa píiwitáise báawéeriwa. Pimànicué mamáalàacata abéerita yái cayábéerica. ¹⁰Iwàwacutácué cáinináca piicáyacacawa iyúwa abémisana. Iwàwacutácué piicáyacacawa iyúwa cachàiníyèi fíchawáaca, cáimiétaquéri iyú nacái.

¹¹Cachànicué píiwitáise, picácué ínu pía. Píibaidacué Wáiwacali irípiná cachàiníiri iyú macái pichàini iyúwa.

¹²Piyanídacuéwa casímáiri iyú wacùacáinácué wàyáanápíná càiripináta Dios yáapicha. Piideníacué piùwichàanáwa matuíbanáiri iyúni piùwichàacaalícuéwa Wáiwacali irípiná peebáidacáinácué itàacái. Picácué piméyáawa pisutáca píawawa Dios ícha mamáalàacata.

¹³Piyúudàacué wenàiwica yeebáidéeyéica Dios itàacái. Pimàacacué nalí yái namáapuèrica. Pitàidacué cayába cawinácaalícué ipáchiyéyica pía, níai yeebáidéeyéica Jesucristo, peedácaténácué pìataléwa nía.

¹⁴Aibanáicaalí imànicué pirí báawéeri, pisutácué nalí Dios imànínápíná nalí cayábéeri. Picácué pisutá Dios ícha yùuwichàidáanápíná nía.

¹⁵Casímáicué piwàwa náapicha cawinácaalí casíméeyéica iwàwa. Pìacawéeridacué nacái cawinácaalí achúméeyéica iwàwa.

¹⁶Abédanamacué píiwitáise píapichawáaca. Picácué cachàini piicáca píawawa áibanái ícha, néese pìacawéeridacué wenàiwica càmiyéyica cachàini áibanái ícha canánama. Picácué píináidawa máini cáalíacáica pía áibanái ícha.

¹⁷Aibanáicaalí imànicué pirí báawéeri, picácué pimàni nalí báawéeri píipuináwa. Pìyacué machacàníiri iyú macái wenàiwica iicápiná. ¹⁸Pimànicué píalimáanáta pìyacaténá matuíbanáiri iyú áibanái yáapicha macáita. ¹⁹Píacué nuénánái cáininéeyéica nuicáca, áibanáicaalí imànicué pirí báawéeri, picácué pimàni nalí báawéeri píipuináwa, néese, pimàacacué Dios yùuwichàidaca nía. Càitè áiba profeta itànàaca tàacáisi bàaluité Dios inùmalícuíse. Dios ímacaté: “Núacata yái yùuwichàidéeripínáca wenàiwica nabáyawaná ìwalíisewa, yásí nùaca nawèniwa, macáita imàníyéyica báawéeri áibanái irí”,

ímacaté yái Diosca. ²⁰Càité nacái Dios ímaca: “Máapicaalí piùwide, pía iyáapiná. Macàlacaalí iwàwa, pía iira úni. Pimànicaalí irí càì cayábéeri, yásí báicani ibáyawaná ìwaliwa, yái yùuwidéénaca imànica pía”, ímacaté yái Diosca. ²¹Picácué piwàwali yái báawéerica imàníricatécué pirí, ipíchaná imawèniadacuéca píiwitáise cayábéeri. Picácué pimàni irí báawéeri àniwa píipuináwa. Néese pimànicué irí cayábéeri pimawèniadacaténá íiwitáise báawéeri, piacawéeridacaténacué pimànicani.

13 ¹Píacué yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái, iwàwacutácué macái peebáidaca natàacái níái icuèyéicuéca piasu cáli, Dioscáiná idéca yàaca nachàini nacùanápínacué piasu cáli, idéca nacái Dios imàacaca nacùaca wenàiwica. ²Iná cawinácaalí càmiíyéica yeebáida yàasu cáli icuèrinánái itàacáiwa, nàuwideca namànica Dios yái imàaquéerica nàasu cáli icuèrinánái icùaca wenàiwica. Néese cawinácaalí càmiíyéica càì yeebáida, nàuwichàapínacawa. ³Níái icuèyéica wàasu cáli càmita nàya nacalùadacaténá wenàiwica imàníyéica cayábéeri, néese nàyaca nacalùadacaténá wenàiwica imàníyéica báawéeri áibanái irí. Piwàwacaalí pìyaca macàaluíniná náicha níái icuèyéica piasu cáli, néese pìya machacàníiri iyú, yásí cayábaca naicáca píawa, níái icuèyéica piasu cáli. ⁴Níái icuèyéica piasu cáli, idéca Dios imàacaca nacùaca wenàiwicanái, imànicaténá pirí cayábéeri. Quéwa pimànicaalí báawéeri, yásí iwàwacutá cáaluca pía náicha, Dioscáiná imàacaca nàuwichàidaca wenàiwicanái báawéeyéi íiwitáise. Dios imàacaca nacùaca wenàiwicanái nàuwichàidacaténá machacàníiri iyú cawinácaalí imàníríca báawéeri áibanái irí. ⁵Iná iwàwacutá wamànica càide iyúwa nachùulianá wía, níái icuèyéica wàasu cáli. Càmita meedá weebáidaca nía ipíchaná wàuwichàacawa, néese weebáidaca nía wáalíacáináwa wawàwalícuísewa Dios iwàwa wamànica càide iyúwa nachùulianá wía. ⁶Dios imàacacué nacùaca piasu cáli, íná iwàwacutácué pipáyaidaca nía càide iyúwa gobierno ichùulianácué pipáyaidaca píichawa nía, náibaidacáiná iyúwa Dios imàacáaná náibaidaca.

⁷Pimànicué macái picuèrinánái iríwa càide iyúwa nachùulianá pía, níái icuèyéicuéca piasu cáli. Pipáyaidacué píichawa níái yeedéeyéica plata gobierno irípiná. Pipáyaidacué nacái níái yeedéeyéica plata piasu cawèníyéi ìwalísecuéwa gobierno irípiná. Càita nacái piacué nacàaluíniná níái iwàwacutéeyéica piaca icàaluíniná. Càita nacái piaca náimiétacaná níái iwàwacutéeyéica piaca íimiétacaná.

⁸Picácué pimawènià áibanái ícha wawàsi mamáalàacata, plata nacái, idécanáamicué pimawèniacále yàasu èeri yàanàaca pipáyaidáanápínacué píchawani. Iyacáinacué pirí abéeri wawàsi cayábéeri iwàwacutéericuéwa pimànica, yái cáinináanacuéca piicáyacacawa. Canácatáita wáaliméeripiná wamáalàidaca wapáyaidaca wáichawa macáita yái wamawèniacálecawa cáinináanápíná waicáca áibanái wenàiwica càiripináta càide iyúwa Dios itàacái ichùllianá wía, yái tàacáisi profeta Moisés itànèericaté Dios inùmalicúise. ⁹Càité íimaca yái tàacáisica: “Picá piimá áiba wenàiwica yáapicha càmfichúaca píinusíwa, càmfírca pinirisíwa nacái, picá pinúa wenàiwica, picá piyéedù, picá picàlida pichìwawa áibanái ìwali, picá piwàwa piasupináwa áibanái yàasu”, càì íimaca yái Dios itàacáica. Nàyaca nacái áiba wawàsi Dios ichùulièyéica wamànica, quéwa macáita yái ichùuliacanásica ímáanáca abéeri wawàsi, càide iyúwa yái ichùuliacanási maléenéeri ímáaná: “Cáininá piicáca áibanái wenàiwica càide iyúwa cáinináaná piicáca píawawa pimànicaténá nalí abéerita cayábéeri”, càì íimaca yái Dios itàacáica. ¹⁰Cáininácaalí waicá áibanái wenàiwica, càmita wamàni nalí báawéeri, íná cáininácaalí waicáca áibanái wenàiwica, yásí wamànica wàacawa macáita càide iyúwa Dios itàacái ímáaná.

¹¹Aiba wawàsi nacái, iwàwacutácué piwàwalica máini báawéerica yái èerica wàyáanáca siùcade, iwàwacutá nacái wacawàacawa wadapùle íchawa wáibaidacaténá cachàiníri iyú Dios irípiná, yácáiná mawiéníwanáica wéenáiwaná Wáiwacali iwasàacatáipíná wíawa. Mawiéníwanáica walíni ícha yáara èerimicaté wadàbacatáicaté weebáidaca itàacái. ¹²Mesúnamáita imáalàapínacawa wáicha yái èeriquéi, siùcade amaláca yàacawa wawicáu yáara wéenáiwanápináca Wáiwacali iwasàacatáipínáca wíawa, íná iwàwacutá wamàacaca wáichawa wáiwitáise catéeriwa ipíchaná wamànica càide iyúwa èeri mìnaná catéeyéi íiwitáise imàníná. Yá wamànicué cayábéeri màulenácaténá wía Dios icamaláná irícu wamànicaténácué cayábéeri macái wenàiwica iicápiná. Càipíná wamànica ùwicái Satanás ípunita, càide iyúwa úwinái ìwalicaalí quírameníri bàlesi dàaléeri nabàlùacaténáwa tàì íiméeri iyú nàuwidenái ípunitawa. ¹³Yá wamànicué machacàníri iyú macái wenàiwica iicápiná càide iyúwa wenàiwica iyéeyéica Dios icamaláná irícu. Picácué wacàma wàyaca. Picácué nacái wamàni báawéeri fiesta málaléqueri iyú. Picácué nacái waimáca náapicha níara íiméeyéica aslanái yáapicha plata ìwalínápiná; càita nacái picácué wamàni wáalaniwa. Picácué nacái

wacuíśáyacawa chàinisíiri iyú. Picácué nacái báawa waicáca áibanái nàasu cawèníiri ìwalísewa. ¹⁴Néese pìyacué càide iyúwa Wáiwacali Jesucristo iyáanáté, yásí Wáiwacali icùacué piawa wàuwide Satanás fícha, càide iyúwa úwinái ibàle dàaléeri icùacaalí úwinái nàuwidenái fíchawa. Yá picácué picutá pisímáidacatená píiwitáise bàaluisàimiwa ipíchanácué pimànica pibáyawanáwa.

No critiques a tu hermano

14 ¹Nàyaca abénaméeyéi yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái, quéwa càmiyéi cachàini íiwitáise Wáiwacali ìwali càmicáiná náalíawa càinácaalí iwàwacutáaná nàyaca, càmita nacái náalíawa cayába ìwali yái cayábéerica Dios imàníríca walí mawèníiri iyú mabáyawanácatená iicáca wía. Quéwa picácué báawa piicáca nía càmiyéyéica cachàini íiwitáise, néese piacawéeridacué nía. Picácué pitàani náapícha chàinisíiri iyú piwènúadacatená náiwitáise nánáidáanápínáwa càide iyúwacué píináidáanáwa. ²Níacáiná abénaméeyéi yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái nánáidacawa cayábacani nayáacaalí macái yàacàsi íiwitáaná, iinási nacái, quéwa áibanái yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái nayáaca yáawami bànacalé, àicu iyacaná nacái, ipíchaná nayáaca iinási áibanái inuérimica nàacatená ídolo icàaluíniná, níai cuwáiná yéenáiwanáca. Cálaluca nayáaca iinási càmicáiná cachàini náiwitáise Wáiwacali ìwali. Càmitàacá manuí nánáidacawa nawàwawa Wáiwacali ìwali. ³Uwé, cawinácaalí iyéerica macái yàacàsi íiwitáaná, iwàwacutá càmita cachàini iicáca yáawawa yéenasàiri fíchawa, yái càmíríca cachàini íiwitáise Wáiwacali ìwali. Yái iyéerica macái yàacàsi íiwitáaná iwàwacutá càmita iicáani yéenasàiri iquínináwa, càmita nacái caná iwèni iicàceni, iyúwa càmírí yáalíawa nacái. Càita nacái yái càmíríca iyáa macái yàacàsi íiwitáaná iwàwacutá càmita itàani báawéeri iyú ìwali yái wenàiwica iyéerica macái íiwitáaná, cayábacáiná Dios iicáca íiwitáise. ⁴Péemìa comparación: Canáca yéewaná pitàníca báawéeri iyú áiba asialí yàasu wenàiwica ìwali. Cayábacaalí íiwacali iicáca yái fíbaidacalési yàasu wenàiwica imàníríca írì, càita nacái báawacaalí iicáca yái wawàsi yàasu wenàiwica imàníríca, yácata íiwacali yàasu wawàsica, càmíríca pìasu wawàsi. Càita nacái canáca yéewaná pitàníca báawéeri iyú áiba wenàiwica ìwali yeebáidéerica Wáiwacali itàacái, Wáiwacali yàasu wenàiwicacáináni, càmíríca pìasu. Quéwa Wáiwacali yáalímá iyúudàaca yàasu wenàiwicawa imànínápiná càide iyúwa Wáiwacali iwàwáaná.

⁵Abénaméeyéi nacái náináidacawa máiníri cayábaca abé èri macái semana imanùbaca áiba èri ícha canánama. Quéwa áibanái wenàiwica naicáca macái èri imanùbaca abédanamata. Iwàwacutá náalimáwanama náalíacawa machacàníri iyú càinácaalí Dios iwàwáaná namànica. ⁶Cawinácaalí íináidéericawa máiníri cayábaca abé èri macái semana imanùbaca, càì imànica yàacaténá Wáiwacali icàaluíniná. Càita nacái cawinácaalí iiquéerica macái èri imanùbaca abédanamata, càì imànica yàacaténá Wáiwacali icàaluíniná. Cawinácaalí iyéerica macái yàacàsi íiwitáaná, càì imànica yàacaténá Wáiwacali icàaluíniná, yàaca nacái Dios írí cayábéeri iyáacalé ìwaliwa. Aiba wenàiwica càmita iyáa macái yàacàsi íiwitáaná ipíchaná iyáaca iinási áibanái inuérimica nàacaténá ídolo icàaluíniná, níái cuwáináí yéenáiwána. Càmicaalí iwàwa iyáaca iinási, yá càì imànica yàacaténá Wáiwacali icàaluíniná, yàaca nacái Dios írí cayábéeri iyáacalé ìwaliwa.

⁷Wía yeebáidéeyéica Wáiwacaliwa, càmita wàya walípináwa, càmita nacái wéetáwa walípináwa. ⁸Néese wía yeebáidéeyéica Wáiwacali itàacáíwa, idècunitàacá wàyaca cháí èri írìcu, yá wàyaca wáibaidacaténá Wáiwacali írìpináwa. Càita nacái wéetácaalípináwa, yásí wéetácawa càide iyúwa Wáiwacali iwàwáaná. Iná idècunitàacá wàyaca cháí èri írìcu, càita nacái wéetápinácaalíwa, yá Wáiwacali yàasunáica wía mamáalàacata. ⁹Wáiwacali yàasunáica wía, yácáiná Cristo yéetátéwa, yáté nacái yèepùaca cáuca àniwa Náiwacalicaténáni níara yéetéyémicawa, nía nacái cáuyéica cháí èri írìcu.

¹⁰Iná picá pitàaní báawéeri iyú áiba wenàiwica ìwali yeebáidéerica Jesucristo itàacáí. Picá nacái caná iwèni piicácani. Iwàwacutácáiná macáita wàacawa áibaalípiná wabàlùacaténáwa Dios ípunita yéewanápiná Dios icàlidaca waináwaná ìwali, càinácaalíté wamàníná, wáináidaca nacáíwa cháí èri írìcu. ¹¹Wáalíacawa báisíricatani, áiba profetacáiná itànàacaté yái tàacáisi Dios inùmaliçuíse. Dios ímacaté: “Péemíacué cayábani, núumacáiná cáimiétacanéeri iyúni, núa Picuèrinácuéca Dios, macái wenàiwicanái ibàlùapínacawa yùlulu iyúwa nuípunita, yá nàapínaca nulí cayábéeriwa”, ímacaté yái Diosca. ¹²Iwàwacutápiná macáita wía wacàlidaca waináwaná ìwaliwa Dios írí, càinácaalíté wamàníná, wáináidaca nacáíwa cháí èri írìcu.

No hagas tropezar a tu hermano

¹³Iná picácué wataánica báawéeri iyú áibanái ìwali yeebáidéeyéica Jesucristo itàacáí. Néese píalimáidacué càmínápiná pimàni áiba wawàsi

imàaquéeripiná áibanái imànica ibáyawanáwa. ¹⁴Núa, yeebáidéerica Wáiwacali Jesús itàacái, núalfacawa báisfiri iyúcani càmita yáalimá casacàaca yàacàsi irínáamitawa, íná càmita báawa wayáacani. Quéwa áibacaalí wenàiwica casacàacaalí iicáca yái yàacàsica ídolo cuwáinái yéenáiwana ìwaliise, yá casacàaca iríni, yái yàacàsica, íná báawaca iyáacani. ¹⁵Quéwa áibanái wenàiwica yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái naicacaalí piyáaca yàacàsi casaquèerica naicáca ídolo ìwalíise, níái cuwáinái yéenáiwána, nadàbacaalí nacái nayáacani càide iyúwa piyáaná piyáacaléwa, yá namànica nabáyawanáwa, achúma nacái nawàwa ìwaliise, nayúunáidacáiná Dios càmita iwàwa nayáaca iinási áibanái inuérimica nàacaténá cuwáinái icàaluíniná. Yá càmita pimàni cayábéeri, càmita nacái cáininá piicáca áibanái. ¡Picá pimàni càiri wawàsi imàaquéerica áiba wenàiwica icaláacawa Dios itàacái íicha, piwàwacáiná piyáaca meedá áiba yàacàsi íiwitáaná! Picá piimáicha Cristo yéetátéwa íichawalíná nacái. ¹⁶Ewita càmícáníta báawa piríni yái wawàsica, càicáníta càmita cayába pimànicani áibanáicaalí itàaníca báawéeri iyú Dios itàacái ìwali ìwalíise yái pimàníríca. ¹⁷Dios càmítaté imáida wía icùacaténá wía iyúwa yàasu wenàiwicanái yéewanápiná meedá wayáaca yàacàsi, wàira nacái càide iyúwa wawàwáaná. Néese Dios icùaca wía wàyacaténá machacàníiri iyú, matuíbanáiri iyú nacái wáapichawáaca, casfimáiri iyú nacái Espíritu Santo ìwalíise. ¹⁸Cawinácaalí càì íibaidéerica Cristo írípíná, cayábaca Dios iicácani. Yá nacái áibanái wenàiwicanái iicáca cáimiétaquéri iyúni.

¹⁹Dios iwàwacáiná càì wàyaca, íná wamànicué wáalimáanáta macái wachàini iyúwa wàyáanápiná matuíbanáiri iyú wáapichawáaca yéewanápiná wachàiniadaca wawàwawáaca, yéewacaténá cachàiníwanái mamáalàacata wáiwitáise canánama Wáiwacali ìwaliwa. ²⁰Dios imàacaca yàacawa cayábéeri wawàsi péenásàiri iwàwaliculé, yái càmíríca cachàini íiwitáise Wáiwacali ìwali. Iná picá pimàaca piyáacalé imáalàidaca yái cayábéerica Dios imàaquéerica péenásàiri iwàwaliculé. Báisita masacàaca macái yàacàsi, quéwa abéericaalí wéená icaláacawa Dios íicha wayáacalé ìwalíise, yá wamànica wàacawa írì báawéeri. ²¹Aiba wenàiwica imànicaalí ibáyawanáwa iicácáiná piyáaca iinási, píira nacái ìiracalési ipuíri, pimàni nacái áiba wawàsi, yá cayába cachàiníwanái pimàacacaalí píichawa macáita yái wawàsica, ipíchaná áiba wenàiwica imànica ibáyawanáwa, icaláacáichawa Dios íicha ìwalíise yái pimàníríca. ²²Píalíacaalíwa càmita pimàni píbayawanáwa piyáacaalí iinási áibanái inuérimica yàacaténá

ídolo icàaluíniná, yá cayábaca càì píináidacawa abéerita Dios iicápiná, quéwa picá canumasée pía ìwali áibanái yàacuésemi. Casímáica iwàwa cawinácaalí yáaliéricawa càmita imàni wawàsi Dios iiquéerica báawéeri iyú. ²³Quéwa áiba wenàiwica càmita yáaliáwa cayába asáisí Dios imàacacaalí iyáaca áiba yàacàsi, ìira nacái. Néese iyáacaalí yái yàacàsica, yásí cabáyawanácani, càmicáiná yáaliáwa cayába iwàwalicuésewa asáisí Dios imàacacaalí iyáacani. Wamànicaalí wawàsi càmíirica wáaliáwa cayába wawàwalicuésewa Dios imàacáaná wamànicani, yá wamànica wàacawa wabáyawanáwa.

Agrada a tu prójimo, no a ti mismo

15 ¹Abénaméeyéi wenàiwica yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái, càmitàacá náaliáwa cayába, íná càmita máini cachàini náiwitáise Wáiwacali ìwali. Uwé, wía yeebáidéeyéica tàì íiméeri iyú, iwàwacutá wàideniàcani matuíbanáiri iyú càmicaalítàacá abénaméeyéi wenàiwica náaliáwa macáita, wayúudàcatená nía, níái càmfíyéica cachàini íiwitáise Wáiwacali ìwali. Iwàwacutá nacái càmita wamàni càide iyúwa wawàwàanáwa meedá, wasímáidáanápíná meedá wíawawa. ²Macáita wía iwàwacutá wayúudàaca áibanái yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái yéewanápiná cachàinica náiwitáise Wáiwacali ìwali cachàiníwanái mamáalàacata. ³Cristocáiná càmitatè imàni càide iyúwatè iwàwàaná isímáidáanápíná meedá yáawawa, néese imànicatè càide iyúwa áiba profeta itànàanátè tàacáisi Cristo inùmalicuése. Cristo íimacaté Dios irí: “Níái icuíséeyéica íichawa pía báawéeri iyú, nadéca nacuísaca náichawa núa nacái”, íimacaté yái Cristoca. ⁴Macái yái tàacáisi profetanái itànèricatè bàaluitè Dios inùmalicuése Dios imàacacaté natànàacani yéewáidacatená wía. Yái tàacáisi yéewáidaca wía, ichàiniada nacái wawàwa wàideniàcatená wàuwichàanáwa matuíbanáiri iyú cachàiníwanái, àta wàanàacatalépináta chènuniré. ⁵⁻⁶Yá nusutáca Dios íicha pirípinácué, yái iyúudèerica wàideniaca wàuwichàanáwa matuíbanáiri iyú, ichàiniadéerica nacái wawàwa. Nusutácué Dios íicha pirípiná iyúudàanápínácué pìyaca matuíbanáiwaca píapichawáaca, càide iyúwatè Cristo Jesús iyáaná, yéewanápinácué píaca Dios irí cayábéeri abédanamata càide iyúwa wenàiwicanái icántàacaalí abédanamata macáita namanùbaca iyúwa, píacatenácué Dios irí cayábéeri, yái Wáiwacali Jesucristo Yáanirica.

El evangelio es anunciado a los no judíos

⁷Íná iwàwacutácué piicáyacacawa iyúwa abémisana éwita abénaméeyéi càmicáanítàacá náaliáwa macáita, Cristocáiná yeedácatécué pía

yàasunáipináwa, macáitacué pía, yéewacaténá macáita náalíacawa máini cachàinica Dios, nàanápina írí cayábéeri. ⁸Nuwàwacué nucàlidaca piríni Cristo yàanàcaté chènunfise iyúudàcaténá judiónái. Càité Cristo imànica càide iyúwaté Dios icàlidáaná wàawirináimi írini cáimiétacanéeri iyú. Càité Cristo imànica yáasáidacaténá Dios imànica machacàníiri iyúni càide iyúwa icàlidáaná wenàiwicanái írini cáimiétacanéeri iyú. ⁹Cristo yàanàcaté yéewacaténá càmiyéi judío nacái nàaca Dios írí cayábéeri ìwali yái Dios iicáanáca wenàiwicanái ipualé. Càité profetanái itànàaca tàacáisi Cristo íméricaté Dios írí. Cristo ímacaté:

“Iná nùapiná pirí cayábéeriwa càmiyéica israelita yàacuésemi, nucántàapiná nacái píipidená ìwaliwa nucàlidacaténá piináwaná ìwali cáimiétaquéeri iyú”,
ímacaté yái Cristoca. ¹⁰Càita nacái profeta Moisés itànàcaté tàacáisi Dios inùmalicuése. Moisés ímacaté:

“iPíacué càmiyéica israelita, casímáicué piwàwa israelitanái yáapicha, Dios yàasu wenàiwicanáica!”
ímacaté yái Moisésca. ¹¹Aiba profeta nacái itànàcaté tàacáisi Dios inùmalicuése. Yáté ímaca:

“iPíacué Wacuèriná Dios írí cayábéeri, macáitacué pía càmiyéica israelita!”
ímacaté yái profetaca. ¹²Profeta Isaías itànàcaté nacái tàacáisi Dios inùmalicuése. Isaías ímacaté:

“Isaí ìiri rey David itaquénáinámi nàyaca siucade iyúwa àicumí yùuquéeriwa, càmicáiná cachàini nía. Quéwa càide iyúwa wàlisàì àicu achúméri ibacácaalíwa àicu ipìchu yèewíse, idàwinàcaténáwa wàlisàì iyú àniwa, càita nacái abéeri rey David itaquérinámi imichàapinácawa icùacaténá càmiyéi israelita, yásí neebáidapiná itàacáíwa”,
ímacaté yái Isaíasca, icàlidacaténáté Cristo icùanápínaté càmiyéi israelita.

¹³Nusutácué Dios íicha pirípinácué yái imàaquéerica manuíca wáináidaca wawàwawa ìwalí. Nusutáca Dios íicha imàacáanápínácué casímáica piwàwa manuísíwata, matuíbanáicaténácué píiwitáise, píacué yeebáidéeyéica itàacái. Nusutáca Dios íicha imàacáanápínácué manuíca píináidaca piwàwawa ìwali manuísíwata, Espíritu Santo ichàini iyú.

¹⁴Píacué nuénánáica, núalíacawa máini cayábacuéca píiwitáise, máini cáalíacáiyéicuéca nacái pía, píalíacué nacái càinácaalí iwàwacutáanácué

piàlàayacacawa éeréeri iyú. ¹⁵Quéwa nudéca nutànàacuéca pirí yái cuyàlutaca nucàlidacaténácué pirí abénaméeyéi wawàsi ìwali machacàníiri iyú, macàaluínináta, ipíchanácué piimáichaca nía. Nudéca càì numànicani Dios imànicáináté nulí cayábéeri mawèníiri iyú imàcáanápíná nuíbaidaca Jesucristo irípiná. ¹⁶Dios idéca ichùuliaca nuíbaidáanápíná Jesucristo irí nuyúudàacaténá càmmíyéi judío. Nuíbaidaca Dios irípiná càide iyúwa sacerdote imàcacaaalí ofrenda Dios irí. Nucàlidaca càmmíyéi judío iríni, yái Dios itàacáica íiméerica Jesucristo iwàwaca iwasàaca nía Dios yàasu yùuwichàacáisi íicha. Cawinácaalí yeebáidéeyéica yái tàacáisica nucàlidéerica nalí, càica níade iyúwa nùasu ofrenda numàaquéerica Dios irí. Casímáica Dios iicáca nía Espíritu Santocáiná idéca masacàaca imànica náiwitáise, íná Dios iicáca nía iyúwa cayábéeri ofrenda, mabáyawanéeri nacái.

¹⁷Cristo Jesús idéca iyúudàaca núa, yái Cristo Jesús nuebáidéerica itàacái. Cristo iyúudàacáiná núa, íná càmmíyéi judío nadéca neebáidaca itàacái; yá máiní casímáica nuwàwa siùcade ìwalíise yái nuíbaidacaléca Dios irípiná. ¹⁸Canácatáita nuwàwa nucàlidaca nuináwanáwa canumaséeri iyú, néese nuwàwacáita nucàlidaca Cristo iináwaná ìwali, càinácaalí cayábéeri wawàsi Cristo imàníirica nuíbaidacalé ìwalíise, nùasu tàacáisi ìwalíise nacái, iwènúadacaténá càmmíyéi judío íiwitáise neebáidacaténá Dios itàacái. ¹⁹Neebáidaca Cristo itàacái naicácáináté numànica Dios ichàini iyú yái càmmíirica wenàiwica idé imànica. Càité Cristo imáidaca nía Espíritu Santo ichàini iyú, yái Espíritu Dios yàatanáiséerica. Càita nudéca numáalàidaca nucàlidaca nalíni yái tàacáisica íiméerica Cristo iwàwaca iwasàaca wenàiwicanái Dios yàasu yùuwichàacáisi íicha. Nudéca nucàlidacani Jerusalén ìyacàlená mìnanáí irí, nalí nacái ìyéeyéica áiba cáli íinata canánama, àta nùanàacatalétaté Iliria yàasu cáli néré. ²⁰Càité nualimáidaca macái nuchàini iyúwa nucàlidáanápínáté nalíni alé càmicatalécaté néemiatécáwa Cristo iináwaná ìwali náalíacaténáwa Cristo iwàwaca iwasàaca nía Dios yàasu yùuwichàacáisi íicha. Càmitaté nuwàwa nuéwáidaca wenàiwica alé áibanái yéewáidacatalécaté nía Cristo ìwali, nuwàwacáináté nucàlidaca abéta nalíni, cawinácaalí càmmíyéicaté yéemiacáwa Cristo iináwaná ìwali. ²¹Càita nucàlidaca nalíni numànicaténá càide iyúwaté áiba profeta itànàaca tàacáisi Dios inùmalícuíse. Profeta itànàacaté wenàiwicanái néemianápínáté Cristo iináwaná ìwali:

“Níái càmmíyéicaté yéemiacáwa iináwaná ìwali, náalíapínaca ìwali; yá néemíapínaca iináwaná ìwali, yái càmmíiricaté néemiacáwa”,

ímacaté yái profetaca.

Pablo piensa ir a Roma

²²Manùba yàawiría máadáini nuwàwacaté nupáchiacuéca pía, quéwa càmitaté núalimá máinicáinaté càulenáca núa nuèpunicáinatéwa nucàlidaca Cristo iináwaná ìwali. ²³Quéwa nudéca numáalàidaca numànica nuíbaidacaléwa Dios iripiná cháí áiba cáli íinata, íná yéewa nupáchiapínacuéca píawa càide iyúwaté nuwàwáaná numànica madécaná camuí. ²⁴Nuínáidacawa núalimáanápíná nupáchiacuéca pía nùapínacaalíwa España yàasu cáli nérépináwa. Néese idécanáami nupáchiacuéca pía casímáiri iyú maléena èeripiná, yá nusutácué píicha wawàsi piyúudàanápínacué núa nùacaténáwa España yàasu cáli nérépináwa. ²⁵Quéwa siùcade nùacáwacawa Jerusalén ìyacàlená nérépináwa nutécáténá nalí plata, níara yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái. ²⁶Nutépiná nalí plata néré áibanáicáiná wéenanái càmiíyéi judío, Macedonia yàasu cáli néeséeyéi, Acaya yàasu cáli néeséeyéi nacái, nadéca namàacaca plata ofrenda iyú nabànùacaténá nalíni níara wéenanái judío catúulécaneeyéica iyéeyéica Jerusalén ìyacàlená néré. ²⁷Nadéca nàwacáidaca plata casímáicáiná nawàwa nayúudàanápíná judíonái yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái. Canácata ichùulièricaté nàwacáidáanápíná plata. Néese nadéca namànica cayábéeri, níacáiná càmiíyéi judío imawèniaca judíonái íicha cayábéeri. Quéecháwanáimi judíonái neebáidacaté Jesucristo itàacái, néese nàacatéwa nacàlidáanápíná càmiíyéi judíonái iríni. Càité judíonái iwacùacaté yái cayábéeri wawàsica càmiíyéi judío irí, nayúudàacaténá càmiíyéi judío íiwitáise. Iná càmiíyéi judío imawèniaca judíonái íicha cayábéeri, íná siùcade iwàwacutá càmiíyéi judío iyúudàaca judíonái nàasu wawàsi iyúwa èeri iricúrica, níara judío yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái. Càipíná càmiíyéi judío iwacùaca cayábéeri wawàsi judíonái iríwa, yái plataca iyúudèeripínaca judíonái. ²⁸Iná nudécanáami numáalàidaca numànica yái wawàsica nùanápíná nalí yái ofrendaca, yásí nùacawa España yàasu cáli nérépináwa, yá nupáchiapínacué píawa nùwaliwa ipíchawáise nùacawa España yàasu cáli nérépiná. ²⁹Núalíacawa cayába nùapínacaalícuéwa pìatalé, yá Cristo imànipíná nulí cayábéeri manuísíwata.

³⁰Píacué nuénánáica, núalíacawa cáininácuéca piicáca Wáiwacali Jesucristo, núalíaca nacáíwa Espíritu Santo idéca imàacaca cáinináca waicáyacacawa. Iná nusutácué píicha wawàsi manuísíwata

pisutáanápínacué nulí Dios piyúudàacaténacué numànica ùwicái Satanás ípunita. ³¹Pisutácué Dios ícha nulípiná icùanápíná núa náicha abenaméeyéica camíiyéica yeebáida Jesucristo itàacái iyéeyéica Judea yàasu cáli íinata. Pisutácué nacái Dios ícha yéewanápiná casíimáiri iyúca wéenanái judiónái Jerusalén iyacàlená mìnanaí needáca nalíwa yái ofrendaca nutéeripínaca nalí. ³²Pisutácué Dios ícha nulípiná imàacáanápínacué nùacawa pìatalé casíimáiri iyú, Dios iwàwacaalí còi numànica, nuicácaténacué pía, wachàiniadacaténá wawàwawáaca. ³³Nusutácué Dios ícha pirípinacué imàacáanápínacué macáita piyaca matuíbanáiri iyú. Báisíta, amén.

Saludos personales

16 ¹Siúcade nucàlidacué pirí wéenasàatúa Febe iináwaná iwali, cayábéechúa íiwitáise, yeebáidéechúa Jesucristo itàacái. Udéca uíбайдaca Dios irípiná nèewiré níara yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái iyéeyéica Cencrea iyacàlená írìcu. ²Pitàidacué úa cayába Wáiwacali ípidená iwali iyúwa péenasàatúacué, peedácaténacué pìataléwa úa, càide iyúwa iwàwacutáaná wamànica wéenanái írìwa, cawínacaalí yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái. Piyúudàacué nacái úa càirínacaalí wawàsi umápuèri, uyúudàacáiná madécaná wéenanáíwa, núacáaníta nacái.

³Nuwàwali nacái úara Prisca, ùacawéeri Aquila nacái, níara yàacawéeridéeyéicaté núa wáibaidacaalíté Cristo Jesús irípiná. ⁴Achúmacaté néesácawa nawasàacaténá núa áibanái ícha iwàwéeyéicaté inúaca núa. Iná nùaca nalí cayábéeri, càita nacái macáita wéenanái camíiyéica judío nàaca nalí cayábéeri, níara wéenanái iyéeyéica yàcalé imanùbaca, yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái. ⁵Càita nacái nuwàwali wéenanái alé iwacáidáyaquéeyéicawa namànicaténá culto nacapèe írìcu, yái nacapèeca Prisca, Aquila nacái. Nuwàwali nùacawéerínáwa cáininéerica nuicáca ípidenéeri Epenetoca. Yái Epenetoca, yácata idàbàanéeri wenàiwica yeebáidéericaté Cristo itàacái Asia yàasu cáli néeni. ⁶Nuwàwali nacái María, íibaidéechúaca cachàiníiri iyú Dios irípiná pèewi. ⁷Nuwàwali Andrónico, Junias nacái, nùasu cáli néeséeyéica. Nàyacaté núapicha presoíyéi ibànalìcu. Apóstolca nía, caináwanéeyéica, namànicáiná cayábéeri manúsíwata. Neebáidacaté Cristo itàacái nupíchawáise.

⁸Nuwàwali Ampliato, nùacawéeríná cáininéerica nuicáca yeebáidéerica Wáiwacali itàacái. ⁹Nuwàwali nacái Urbano, wàacawéeríná íibaidéerica

wáapicha Cristo irípiná. Nuwàwali nacái yáara cáininéerica nuicáca Estaquis. ¹⁰Nuwàwali nacái Apeles yáasáidéericaté manùbàawiría yebáidaca Cristo itàacái tàì íméri iyú yùuwichàacaalítéwa Cristo irípiná. Nuwàwali nacái Aristóbulo yéenanái. ¹¹Nuwàwali nacái nùasu cáli néeséeri ípidenéerica Herodión, Narciso yéenanái nacái yebáidéeyéica Wáiwacali itàacái. ¹²Nuwàwali nacái úara Trifena, úa nacái Trifosa, níara inanái íbaidéeyéica Wáiwacali irípiná. Nuwàwali nacái úara cáininéechúaca waicáca wéenasàatúa Pérsidaca, íbaidéechúaca cachàiníiri iyú Wáiwacali irípiná. ¹³Nuwàwali Rufo yebáidéerica Wáiwacali itàacái cayábéeri iyú. Nuwàwali nacái yáatúa imàníichúacaté nulí cayábéeri càide iyúwa núatúasiwa. ¹⁴Nuwàwali nacái níara asianáica Asíncrito, Flegonte nacái, Hermes nacái, Patrobas nacái, Hermas nacái, nía nacái wéenanái ìyéeyéica náapicha yebáidéeyéica Jesucristo itàacái. ¹⁵Nuwàwali nacái yáara Filólogo, úara Julia nacái, yái Nereo nacái, yéenasàatúa nacái, Olimpas nacái, macáita nacái ìyéeyéica náapicha yebáidéeyéica Jesucristo itàacái.

¹⁶Pitàidáyacacuéwa cayábéeri iyú. Macáita yebáidéeyéica Cristo itàacái ìwacáidáyaquéeyéicawa imànica culto yàcalé imanùbaca, nawàwalicuéca pía.

¹⁷Píacué nuénánáica, piicácué píichawa cayába cawinácaalí icàlidéeyéicuéca pírí áiba tàacáisi càmmíricuéca imàaca abédanamata píiwitáise píapichawáaca, imàaquéericué nacái piseríacawa píichawáaca. Nawàwacué náalimáidaca pía, pimànínápinácué píbáyawanáwa, pitàanicaténácué piwaliwáaca báawéeri iyú. Piicácué píichawa nía, càmicáiná namàni càide iyúwa ímáaná yái tàacáisica péewáidéericatécúéwa ìwali. Píacuéwa náicha. ¹⁸Iwàwacutácué piacawa náicha càmicáiná náibaida Wáiwacali Jesucristo irípiná. Néese náibaidacáita nasíimáidacaténá níawawa meedá. Nàaca wenàiwica icàaluíniná, natàanica éeréeri iyú, cayábéeri tàacáisi iyúca nacái casíimáiri wenàiwica yémíaca. Càita natàanica nachìwáidacaténá wenàiwica bàsabàséeyéica íiwita, càmmíyéica yáalíawa cayába báisíiri tàacáisi ìwali. ¹⁹Ata alénácaalí nùacawa, yá macáita náalíacuéca piináwaná ìwali peebáidacuéca Jesucristo itàacái, íná casíimáica nuwàwa. Nuwàwacué cáalíacáica pía pimànínápiná cayábéeri mamáalàacata, ipíchanácué pimànica píbáyawanáwa. ²⁰Pimànicaalícué cayábéeri mamáalàacata, càmicaalícué nacái peebáida cachìwéeyéi itàacái, yásí yái Dios imàaquéerica wàyaca matuíbanáiri iyú iyúudàpinácué pimawèniadaca píichawa Satanás, machawàacacaténácué píichani,

càide iyúwa àapimi pìabàli yáapiré. Nusutácué Wáiwacali Jesucristo ícha pirípinácué imàníinápínácué pirí cayábéeri.

²¹Timoteoca, yái nùacawéerináca cháí íbaidéerica núapicha Dios irípiná, iwàwalicuéca pía. Níái nùasu cáli néeséeyéi Lucio, Jasón nacái, Sosípater nacái iyéeyéica cháí núapicha, nawàwalicuéca pía.

²²Núa, Tercio, nutànàaca yái cuyàlutaca Pablo irípiná, nuwàwalicué pía Wáiwacali ípidená ìwali, weebáidacáiná itàcái.

²³Gayo nacái iwàwalicué pía, yái nùyéerica icapèe irícu, núa Pabloca. Yái Gayoca imàaquéerica nacái icapèewa nàwacáidáyacacaténáwa namànica culto macáita yeebáidéeyéica Jesucristo itàcái. Erasto iwàwalicué nacái pía, yái icuèrica gobierno yàasu plata cháí yàcalé irícu. Wéenásàiri Cuarto iwàwalicué nacái pía. ²⁴Nusutácué Wáiwacali Jesucristo ícha pirípinácué imàníinápínácué pirí cayábéeri canánama. Báisíta, amén.

Alabanza final

²⁵Wàacué Dios irí cayábéeri, yái yáaliméericuécaca dàalanamaca imànica pía, pimànicaalícué càide iyúwa tàacáisi ímáaná, yái tàacáisi nucàlidéerica wenàiwicanái irí, yái tàacáisi íméerica Jesucristo iwasàaca wenàiwica Dios yàasu yùuwichàacáisi ícha. Dàalanama Dios imànipínácué píawa pimànicaalícué càide iyúwa tàacáisi ímáaná nuéwáidéerica iyú wenàiwica Jesucristo iináwaná ìwali. Yá nucàlidaca nalíni càinácaalíté Dios ínáidáanáwa iwàwacutáanápináté wamànica. Dios idéca yásáidaca walíni yái tàacáisi Dios ibèericaté wenàiwicanái ícha bàaluitésíwa ipíchawáiseté idàbaca èeri. ²⁶Quéwa siúcáisede Dios imàacaca wáalífacawa, waléecaalí tàacáisi profetanái itànèericaté Dios inùmaliúise. Càita nacái wacàlidaca yái tàacáisi càide iyúwa Dios ichùulianá wía, yái Dios camírica imáalàawa. Yái tàacáisi Dios ibèericaté wenàiwicanái ícha icàlidaca càinácaalíté Dios ínáidáanáwa imàníinápínáté. Siúcade Dios imàacaca wenàiwica macái cáli néeséeyéi yéemíaca yái tàacáisi Dios ibèericaté náicha. Siúcade Dios imàacaca wenàiwica yeebáidacani.

²⁷Ilyaca abéerita Dios, canáca ícha áiba cáalíacáiri, íná wàacué irí cayábéeri càiripináta Jesucristo ìwalíise! Báisíta, amén.